

З ДНЕМ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ!

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

(94-95) /2018

#11-12

ЖУРНАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

На першій сторінці обкладинки:
учасники АТО-ООС курсант Людмила СЮЗЄВА,
капітан Гліб КАТМАКОВ та молодший сержант Андрій ЯНЧЕВ
Фото Анастасії КМІН

ЗМІСТ

4

**Збройні Сили України –
Слава! Гордість! Міць!**

10

**Сучасна аудиторія
з інтеграційною
платформою “Дельта”**

14

**Начальник кафедри
тактики підрозділів
бойового(оперативного)
забезпечення полковник
Юрій Фтемов...**

20

2018. Факти.Події. Люди.

24

**Зі спогадів складається
життя**

29

**Аналогів немає на
жодному військовому
полігоні**

30

**Іловайськ - закарбований
біль на все життя**

34

**Міжнародний День
волонтера**

**ОФІЦЕР
УКРАЇНИ**

*Журнал Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного*

Честь. Україна. Відвага.

Aut vincere, aut mori.

Scientia vinces.

Docendo discimus

Редактор
Ігор МАХНО

Редакційна
колегія:
Павло ТКАЧУК,
Артур ЛУНЬКОВ,
Ігор
МОСЕЙЧЕНКО

Літературний
редактор
Наталія
ІЩУК

Дизайн та
верстка:
Ірина
ШАПОВАЛОВА

Думка редакції
не завжди
збігається з
думкою авторів.
Відповідальність
за достовірність
інформації несуть
автори.

Редакція залишає
за собою право
використовувати,
редагувати та
скорочувати
матеріали.
Листи, рукописи,
фотоматеріали не
рецензуються і не
повертаються.

При використанні
матеріалів
посилання
на журнал
обов'язкове.

Журнал
зареєстровано в
Міністерстві
юстиції України.
Свідоцтво
про державну
реєстрацію:
серія
КВ № 17548-
6398Р
від
17.03.2011 року

Віддруковано
у друкарні
Національної
академії
сухопутних
військ
імені гетьмана
Петра
Сагайдачного

Обсяг –
10 друк. арк.
Замовлення
№107
від
22.11.2018р.
Наклад –
500 прим.

Адреса редакції:
79012, м. Львів,
вул. Героїв
Майдану, 32

E-mail:
[officerukraini@
gmail.com](mailto:officerukraini@gmail.com)
Інтернет:
[http://www.asv.
gov.ua](http://www.asv.gov.ua)

ШАНОВНІ ДРУЗИ!

Сьогодні ми відзначаємо чергову річницю створення Збройних Сил України. Це свято тих, хто присвятив своє життя священній справі захисту рідної землі та Українського народу, хто носить горде звання військовослужбовця Українського війська!

Так, новітній армії – 27 років. Це роки реформ, оптимізації та розбудови. Однак справжній розвиток і становлення нашого війська відбувся саме у часі російської агресії на Сході України. Із напівзруйнованої, напівзнищеної армії у надзвичайно короткий термін постали сучасні, боєздатні та професійні Збройні Сили, які у запеклих боях з ворогом спростували міф про непереможність російського війська, порушили кремлівські плани щодо окупації нашої країни, а нині підтримують стабільність уздовж лінії розмежування.

Головною запорукою міцності наших Збройних Сил є військовослужбовці – відважні професіонали своєї справи, які боронять Україну і народи Європи від ворожих зазіхань. І я пишаюсь, що серед них – випускники Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, які сумлінно виконують свій конституційний обов'язок, виявляють героїзм і мужність у протиборстві з агресором. Україна високо оцінила їхню ратну працю, відзначивши багатьох високими державними нагородами.

Нині курсанти нашого видового вишу з не меншою відповідальністю, ніж бійці на фронті, опановують обрану спеціальність. Цьому сприяє і потужна навчально-матеріальна база, і фаховість командирів та науково-педагогічних працівників, і, безумовно, приклад вихованців Національної академії сухопутних військ, які щиро, впевнено і жертовно захищають Україну від підступного ворога!

Сердечно вітаю усіх із Днем Збройних Сил України!

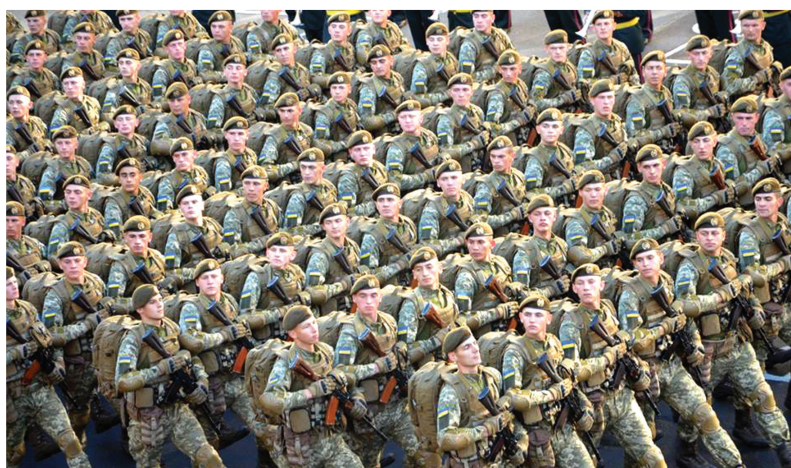
Бажаю Вам і Вашим родинам міцного здоров'я, злагоди, добробуту, наснаги та невичерпної енергії у досягненні мети, нових перемог у благородній справі ратного служіння Україні!

**Начальник Національної академії
сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
генерал-лейтенант Павло ТКАЧУК**

27 років тому, 6 грудня 1991 року, Верховна Рада України ухвалила Закони «Про оборону України» і «Про Збройні Сили України» – перші законодавчі документи, що започаткували творення національного війська незалежної держави.

Цього ж дня було затверджено і текст Військової присяги, яку першим у залі українського парламенту склав на той час Міністр оборони України генерал-полковник Костянтин Морозов.

Капітан
Юлія ЛІВІНСЬКА

Зпочатком січня наступного року розпочався процес приведення до присяги на вірність українському народові військовослужбовців частин та підрозділів, які дислокувалися на теренах новоствореної країни.

Офіційно День Збройних Сил українці стали святкувати після того, як 19 жовтня 1993 року Верховна Рада України ухвалила постанову «Про День Збройних Сил України».

Незважаючи на понад чвертьвікову новітню історію наших Збройних Сил, справжній вік Українського війська сягає кількох століть, а його бойові традиції формувалися у кривавих війнах та конфліктах, починаючи – від часів Київської Русі та Другої світової війни і – до нинішнього збройного конфлікту на Сході нашої держави.

Хтось із Великих сказав: щоб жити мирно – треба воювати.

Як бачимо, ця неспростовна істина не втратила своєї актуальності і в наші буремні часи, коли агресор та сепаратисти запалили вогонь війни на Сході України. Український народ переконався: якщо ми прагнемо прокидатися під мирним небом, жити у злагоді та спокої, ми повинні дати гідну відсіч ворогу, який хоче будь-що поневолити наш миролюбний народ. А щоб ворог відчув нашу силу, держава повинна робити усе можливе для зміцнення свого війська!

Як відомо, 2014 рік став для Українського війська найскладнішим, але саме тоді був запущений механізм докорінних змін щодо його реформування та зміцнення. Це стосувалося не лише суттєвого збільшення чисельності особового складу військових колективів, відновлення військової техніки та озброєння, але й перегляду стратегії і тактики в умовах бойових дій. Ціною неймовірної мужності та героїзму, здатності до самопожертви, високої вмотивованості наші бійці не дали ворогу просунути вглиб країни. І нині наше військо, відновлене, боєздатне, з набутим бойовим досвідом гідно протистоїть агресору, який чи не щодня відчуває на собі міць українського духу та зброї!

Під час нещодавньої робочої поїздки на Херсонщину Президент України Петро Порошенко зазначив, що українцям доводиться високою ціною захищати своє прагнення до європейської спільноти. «Та робити це, коли маєш армію, що здатна зупинити ворога, набагато легше. В цьому я переконався на Донбасі, під час військових навчань, де військово-морські сили відбивали напад умовного

СЛАВА! ГОРДІСТЬ! МІЦЬ!

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про військові формування на Україні
(підомості Верховної Ради України (ВВР) 1991, №38, ст.506)

Верховна Рада України постановляє:

1. Підпорядкувати всі військові формування, дислоковані на території республіки, Верховній Раді України.
2. Утворити Міністерство оборони України.
3. Урядові України приступити до створення Збройних Сил України, республіканської гвардії та підрозділу охорони Верховної Ради, Кабінету Міністрів і Національного банку України.

Голова Верховної Ради України
м. Київ, 24 серпня 1991 року
№1431-ХІІ

Л.КРАВЧУК

противника із застосуванням бронетехніки, винищувачів, бомбардувальників, штурмових ударних гелікоптерів, морської піхоти, сил Національної гвардії та прикордонників. Вони продемонстрували дуже високу професійність... Як і у Широкиному, де за 650 метрів від ворожих позицій тримає оборону морська піхота», – наголосив він.

Очільник держави переконаний: «Боездатна армія – один із вагомих чинників, які дозволяють Україні вести справді суверенну політику, політику незалежності, мати імунітет від будь-якого тиску ззовні. І захищатися проти п'ятої колони всередині держави». При цьому додав: « З такими героями, з такою мужністю і відвагою, які притаманні нашим захисникам, Україна здатна подолати будь-які виклики і загрози, які випали на її нелегку долю».

За версією Global Firepower Збройні Сили України увійшли до десятки найсильніших армій Європи. Саме Українська армія, як зазначив Президент України Петро Порошенко, найсильніша на європейському континенті серед збройних сил країн, які не є членами Північноатлантичного Альянсу. Хіба це не привід для того, щоб пишатися дійсно боездатним військом, яке гідно проявило себе у боях на Сході, десятками тисяч українців, що стали на захист територіальної цілісності України!? Їхня героїчна звитяга буде гідно вшанована українським суспільством та нащадками!

І тим приємніше усвідомлювати, що свій значний внесок у розбудову Українського війська робить Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Її випускники – справжні герої! Понад 300 з них відзначені високими державними нагородами за мужність та героїзм у війні з російським агресором, дев'ятеро стали Героями України, з них троє померли! 63 вихованців видового вишу, на жаль, загинули, захищаючи країну...

Під час перебування у нашому навчальному закладі Президент України Петро Порошенко наголосив, що Академія – це не лише гордість Львова, області, це гордість країни, адже готує дійсно фахівців військової справи. Робить це якісно завдяки кваліфікованим науково-педагогічним працівникам, сучасній унікальній навчально-матеріальній базі, завдяки збереженій атмосфері, в якій виховуються мужні українські воїни, сильні не лише бойовим вишколом, але й українським духом!

ЧЕСТЬ

УКРА

**Полковник Олександр ТИМОЩУК,
начальник факультету бойового застосування військ,
лицар ордена Богдана Хмельницького III ступеня:**

«Збройні Сили України переживають непрості часи: за доволі короткий проміжок вони перетворилися з «паперової» армії у боездатні підрозділи, які нині ефективно протистоять агресору, захищаючи східні кордони нашої держави.

Не є таємницею, що до 2014 року відбувалось відверте знищення армії. Різноманітні скорочення та реорганізаційні заходи призвели до того, що з початком війни на Донбасі нам нічим було протистояти ворогу. Лише завдяки мужнім та героїчним діям українців, передусім тим, хто зі зброєю у руках був на передовій, таки вдалося зупинити агресора, який прагнув поневолити нашу країну і наш народ!

Сьогодні ми маємо боездатні частини та підрозділи, які гідно виконують свій обов'язок щодо захисту суверенітету та незалежності нашої Держави. Так, потрібно ще багато зробити, аби Збройні Сили України стали в один ряд із арміями передових держав, але головне – процес запущений і є розуміння радикальних змін як у самому суспільстві, так і у середині армії.

Значна увага з боку керівництва держави, оборонного відомства приділяється бойовому вишколу частин та підрозділів, переоснащенню та модернізації існуючих зразків озброєння та військової техніки, питанням соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей. Проводиться предметна робота щодо збільшення грошового забезпечення всіх категорій військовослужбовців, що, безумовно, лише позитивно впливає на їхню мотивацію щодо виконання своїх службових обов'язків.

Відбуваються зміни і у нашому виші. У навчальний процес активно впроваджується передовий досвід бойового застосування частин і підрозділів у зоні проведення Операції об'єднаних сил, оперативно вносяться зміни та коригуються навчальні плани і програми, здійснюється перехід до підготовки майбутніх офіцерів за стандартами НАТО. До навчального процесу залучаються офіцери та науково-педагогічні працівники з бойовим досвідом участі у війні на Сході, інших регіонах світу.

Чимало доведеться ще зробити на цьому непростому шляху. Але я впевнений, що ми здолаємо усі перешкоди на шляху до створення дійсно міцного війська. І настане той час, коли наші Збройні Сили будуть у числі перших з боездатності та потенціалу в Європі та у світі».

ІІНА

ВІДВАГА

**Майор Олександр БОРОДІН,
начальник 33 навчального курсу Інституту морально-
психологічного забезпечення:**

«Захист Вітчизни завжди сприймався, як звитяжний і священний обов'язок. І сьогодні, коли на Сході країни іде війна, протистояння ворогу наповнюється новим змістом, адже захищати територіальну цілісність та український народ доводиться реально на полі брані, з повсякчасним ризиком для життя.

Курсанти, які у часі агресії на Донбасі, обрали професію захисника Батьківщини, це добре розуміють. Як на мене, саме усвідомлення того, що обов'язково доведеться воювати із противником, і вирізняє нинішніх вихованців вишу від їхніх попередників.

Сьогодні у курсантських лавах переважна більшість тих, хто продовжує батьківські традиції служіння Вітчизні. Достатньо юнаків та дівчат, які безпосередньо брали участь у бойових діях. Багатьох відзначено високими державними нагородами. Майбутні офіцери знають, наскільки непросто бути військовим і що на них очікує у подальшому житті: як правило, невпорядкований побут, обмаль часу для сім'ї, фізичні та моральні навантаження, ризики для здоров'я тощо. Тож честь і хвала тій молоді, яка пов'язала своє майбутнє з Українським військом.

Як начальник навчального курсу, хочу бути для своїх підлеглих прикладом у всьому. Адже сам неодноразово опинявся у різних нестандартних ситуаціях, коли просто не знав як діяти. Та згадував, повірте, не стільки теоретичні викладки лекційного матеріалу, скільки співставляв, як у подібній ситуації вчиняв би мій командир підрозділу. Знаю, що кожна моя дія, реакція, моє ставлення до людей є прикладом для моїх підлеглих. У цьому і вбачаю велику відповідальність як офіцера, так і командира».

**Капітан Володимир Вишневський, викладач кафедри
будови бронетанкової техніки, лицар ордена Богдана
Хмельницького III ступеня:**

«Про те, як свого часу занепадали та знищувалися Збройні Сили України, я знаю не з розповідей. Адже офіцерську службу розпочав у 2001 році, коли закінчив навчання у нашому видовому виші. У якому стані було наше військо – не говоритиму. Усі, гадаю, добре обізнані...

А нині у нас практично створена професійна армія. Тільки за останні два роки контракт зі Збройними Силами України підписали 130 тисяч військовослужбовців. Переважно це ті, хто пройшов крізь горнило війни на Сході, вмотивовані, досвідчені, патріотично налаштовані українці!

Нині ми поступово та успішно переходимо на основні стандарти НАТО. Цьому сприяють систематичні навчання і тренування, у тому числі і наших курсантів із військовиками армій країн-учасниць Північноатлантичного Альянсу.

Однією з прогресивних змін у війську є постачання частин та підрозділів новітніми зразками військової техніки та озброєння. І приємно усвідомлювати, що ці зразки виготовлені нашими вітчизняними оборонними підприємствами.

Ми відмовилися і від «радянщини»: у наших військовослужбовців нові однострої, у створенні яких знайшли відображення традиції українських захисників усіх часів, починаючи з Запорізької Січі, нова система продовольчого забезпечення.

Безперечно, Українська армія зробила важливі кроки на шляху до свого реформування саме за останні чотири роки, коли на Сході триває збройне протистояння російському агресору. Зрозуміло, проблемних питань, які необхідно ще вирішувати, вдосталь. Та я вірю, що реформування Збройних Сил продовжуватиметься, і військова служба таки стане престижною».

Підполковник Олександр КАПІНУС, доцент кафедри морально-психологічного забезпечення діяльності військ:

«Революційні зміни вітчизняних Збройних Сил, обумовлені та породжені агресією Російської Федерації, як ніколи за часів незалежності України актуалізували питання формування офіцера нової генерації, рівень успішності якого визначається: патріотичною позицією, вмотивованістю та професіоналізмом.

Саме тому науково-педагогічні працівники кафедри морально-психологічного забезпечення діяльності військ створили всі умови для набуття курсантами – майбутніми офіцерами особистісних та професійних навичок, усвідомлення цінностей, цілей, змісту, способів та засобів свого розвитку, як особистості та професіонала. Такий підхід до навчального процесу обов'язково принесе бажаний результат і наш випускник відбуде до війська морально та професійно підготовленим, ефективно керуватиме підлеглим колективом як у мирний час, так і у разі виконання бойових завдань.

У цьому науково-педагогічні працівники неодноразово переконувалися під час відряджень у зону проведення АТО-ООС».

Підполковник Андрій Каршень, заступник начальника кафедри тактики підрозділів бойового (оперативного) забезпечення, лицар ордена Богдана Хмельницького III ступеня:

«Нова сторінка в історії України та її Збройних Сил пов'язана з подіями 2014 року. Тоді, у лютому, Російська Федерація розгорнула військову агресію проти України, її війська окупували Крим. Розпочався збройний конфлікт на Донбасі. Впродовж року ми зазнали серйозних людських втрат, військової техніки та озброєння.

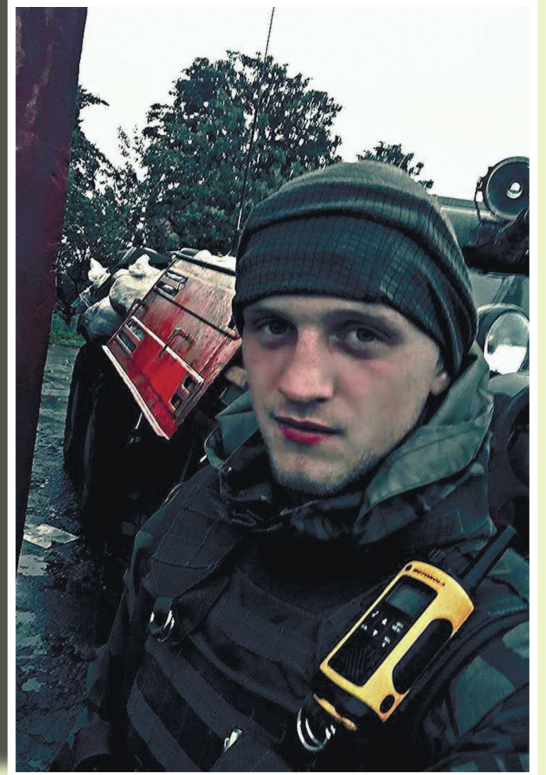
Та за часи війни Українське військо помітно змінилося, стало морально загартованим, патріотично налаштованим. Внаслідок запровадження реформ покращується його матеріально-технічне забезпечення. Незважаючи на ще існуючі проблеми, нині наші військові частини та підрозділи в значній мірі укомплектовані військовослужбовцями, більшість з яких набули неоціненного бойового досвіду. Відтак, саме війна на Сході дала поштовх до формування міцної української армії, найкращої за усю її історію.

Я тричі впродовж двох років очолював зведений загін українських воїнів-інженерів у зоні проведення АТО-ООС. Волноваха, Дебальцеве, Піски, Маріуполь, Сватове – ось неповний перелік населених пунктів, де довелося виконувати відповідальні завдання. Тисячі знешкоджених вибухонебезпечних предметів, сотні квадратних метрів розмінованої української землі та десятки об'єктів відновленої цивільної інфраструктури – таким є результат діяльності цього підрозділу.

Переконаний, мій досвід допоможе у вишколі курсантів, які надзвичайно прискіпливо ставляться до набуття навичок з обраної спеціальності, а у подальшому якісно та гідно виконуватимуть бойові завдання на Сході країни».

**Лейтенант Володимир ФЕЦИН,
курсний офіцер, лицар ордена «За мужність»
III ступеня:**

«Скільки себе пам'ятаю, завжди мріяв стати офіцером, щоб продовжити сімейну традицію. Моя мрія щоразу міцніла, коли дивився на свого батька. Він був і залишається для мене взірцем мужнього чоловічого ставлення до життя і армії. З нього брав приклад і був упевнений: кращої долі, аніж служити своєму народові, немає.

Нинішні Збройні Сили України суттєво відрізняються від тих, які я побачив восени 2012 року, коли призвали на строкову службу. Хоча 80-й високомобільний десантний полк на той час, і це офіційно визнано на найвищому державному рівні, вважався кращим за усіма можливими показниками. Особливо щодо боєздатності та бойової готовності. А це стало можливим тому, що військовослужбовцям під час теоретичних занять та польового вишколу не робилося жодного потурання.

Поштовхом для зміцнення Українського війська, його конкретного реформування стали агресивні дії Росії на Донбасі. Війна, певною мірою, розставила усі крапки над «і». Хоча з початком збройного протистояння на Сході не всі вірили у можливість зупинити російську армаду, проте у нашому полку усі були твердо переконані: ми спроможні дати гідну відсіч. Я добре пам'ятаю, приміром, бої за Луганське летовище, де кожен з нас щомиті відчував відповідальність за свої дії, за дії і вчинки товаришів.

Сучасні Збройні Сили України – у пріоритеті держави. Прийняті закони щодо всебічного забезпечення військових підрозділів, соціального захисту військовослужбовців – свідчення того, що невдовзі ми матимемо дійсно професійне військо, яке гідно боронитиме мир і спокій на українській землі.

І саме нинішні курсанти, які проходять вишкіл у Національній академії сухопутних військ, – майбутня еліта цього незламного війська».

СУЧАСНА АУДИТОРІЯ З ІНТЕГРАЦІЙНОЮ ПЛАТФОРМОЮ «ДЕЛЬТА»

Всебічна допомога закордонних партнерів Українському війську цього разу була представлена новоствореною сучасною навчальною аудиторією з інтеграційною програмою «Дельта» у Національній академії сухопутних військ. Її урочисте відкриття відбулося за присутності заступника командувача Сухопутних військ Збройних Сил України з бойової підготовки – начальника управління бойової підготовки генерал-лейтенанта Андрія Грищенка, очільника видового вишу генерал-лейтенанта Павла Ткачука і командира операції ЮНІФАЄР підполковника збройних сил Канади П'єра Леру.

Як зазначив генерал-лейтенант Павло Ткачук, разом з канадськими колегами проведена копітка робота щодо створення класу, використання можливостей якого суттєво позначиться на вишколі майбутніх офіцерів. Адже інтеграційна платформа «Дельта» застосовує єдиний протокол інформаційного обміну, який прийнято в арміях країн-членів Північноатлантичного Альянсу. Відтепер курсанти та слухачі Академії за допомогою комплексу «Дельта» активніше вивчатимуть процеси загальновійськового планування та управління.

«Сьогодні Національна академія сухопутних військ активно долучається до процесу трансформації військової освіти, одним із основних напрямів якої власне і є створення нових навчальних технологій, які об'єднують сучасні наукові дослідження з навчальним процесом і забезпечують всебічну підготовку висококваліфікованих військових кадрів для Українського війська, інших силових структур держави», – наголосив генерал-лейтенант Павло Ткачук під час відкриття класу. Він подякував канадським колегам за сприяння і висловив сподівання щодо подальшої плідної співпраці.

У наступному номері журналу «Офіцер України» начальник кафедри тактики полковник Володимир Ожаревський розповість читачам про унікальність інтеграційної програми «Дельта».

**Підполковник
Віталій РУДКОВСЬКИЙ**

Молодший сержант Андрій ЯНЧЕВ:

«МІЙ ОБОВ'ЯЗОК — ЗАХИЩАТИ УКРАЇНУ ТА СВОЇХ РІДНИХ!»

Андрій родом з міста Ізмаїл, що на Одещині. Ще з дитинства він мріяв присвятити своє життя військовій професії та стати офіцером. Саме тому після дев'ятого класу вступив до Військово-морського ліцею, а згодом до Військового коледжу сержантського складу Національної академії сухопутних військ. Недаремно про таких, як він, кажуть: «Крок за кроком, вони упевнено долають шлях заради досягнення мети».

Про війну Андрій знає не з підручників чи розповідей... У свої 20 років хлопець побачив на власні очі та усвідомив: що ж таке збройне протистояння ворогу. Саме це й стало поштовхом його до навчання у військовій Академії.

Спочатку на те, що юнак вирішив поступати у військовий навчальний заклад, його рідні відреагували спокійно. Однак, після того, як його відправили на Схід в АТО, почали відмовляти юнака. Тим більше, що не одразу дізналися, що Андрій відбув на війну.

Первомайськ, Новоградівка та Авдіївка — саме у цих населених пунктах упродовж трьох місяців (від початку березня до кінця травня 2018 року) довелося служити хлопцеві у 40-й окремій артилерійській бригаді. Він запевняє, що з колективом йому пощастило, завжди намагався підтримувати хороші взаємини. **«За товаришів я вельми переймався та переживав. Під час обстрілу думав насамперед про те, як захистити своїх побратимів, щоб всі вижили та не отримали поранень»**, — пригадує нині Андрій. Завдяки здобутим навичкам він зміг швидко адаптуватися у колективі. Ба більше, військовослужбовці радо ділилися набутим досвідом, давали суттєві поради один одному.

Андрій розповідає, що й досі підтримує зв'язок з побратимами. Проте, зізнається, що інколи товариші повертаються з війни геть іншими людьми. Змінилося світосприйняття і в Андрія. А стосовно усього пережитого, він намагається не говорити, а згадує лише позитивні моменти, які траплялися під час перебування на Сході.

На запитання: **«Що відчував, вирушаючи на війну?»** — Андрій, не вагаючись, скромно відповідає: **«Україна — це моя Батьківщина. Мій обов'язок — захищати її та своїх рідних!»**

Зараз він навчається на факультеті бойового застосування військ. На його думку, Академія — один з найпопулярніших навчальних закладів в Україні. У виші працюють досвідчені викладачі, і саме тут можна отримати ґрунтовні знання, які знадобляться для подальшої успішної служби у військах.

Незважаючи на свій ще доволі юний вік, Андрій вже чітко уявляє, як складатиметься його майбутнє життя: це створення сім'ї, проходження усіма щаблями служби та обов'язково дослужитися до генеральського звання. Це саме ті цілі, до яких він прагне і тому сумлінно та наполегливо навчається!

«За товаришів я вельми переймався та переживав. Під час обстрілу думав насамперед про те, як захистити своїх побратимів, щоб всі вижили та не отримали поранень»

Оксана ВОЙТКО

Капітан ОЛЕГ ДМИТРУК: «ГОЛОВНЕ – ВИКОНАТИ ЗАВДАННЯ ТА ПОВЕРНУТИСЯ ЖИВИМИ»

Для справжнього десантника головне – це будь-якою ціною виконати завдання. Однак капітан Олег Дмитрук ще з початку війни у це золоте правило додав свої корективи: виконати завдання та зберегти життя кожному, хто виконує завдання разом з ним.

Випустився Олег із Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у 2013 році та за розподілом потрапив у 13-й (на той час) аеромобільний батальйон 95-ї окремої аеромобільної бригади, де очолив один із взводів. Вігразу ж почалися різні ротні та батальйонні тактичні навчання, тому військовому вдалося закріпити здобуті у військовому виші знання на практиці.

Вже у лютому, під час Революції Гідності, військові були готові діяти та чекали команди. Тож згодом Олег разом зі своїм взводом вирушив до Таврійська, Херсонської області, де отримав перше завдання – охороняти та обороняти головну водопостачальну споруду, яка подавала воду до АР Крим. Однак місцеві жителі, як і військові, не одразу зрозуміли, що відбувається. Лишень на шлюзах споруди замайорів прапор України, місцеві одразу ж почали всіляко допомагати військовим. Люди відверто зізнавалися, що раді присутності українських десантників на своїй землі, бо розуміли, у них спільна мета – не допустити ворога далі.

Згодом Олегу випало чергове нелегке завдання – підготовка мобілізованих перед відправкою їх до підрозділів. Після інтенсивного курсу зі стрільб, тактики, медицини та інших занять він разом зі своїм підрозділом вирушив до Добропілля, де виконував завдання вже у складі свого батальйону.

З перших днів перебування на окупованій українській території Олег відчув на собі ставлення прихильників так званого «руського міра»: серед місцевих мешканців була величезна кількість сепаратистів, які постійно намагалися блокувати пересування українських військових, вигукували нецензурні репліки, постійно провокували на сутички. З Добропілля Олег зі своїм підрозділом виїжджав на різні завдання з розвідки, аби зібрати якомога більше даних та вибудувати свої подальші дії. Також брав участь у звільненні Слов'янська, Краматорська, Красного Лимана, Кривої Луки, Мар'їнки, інших окупованих міст та сіл.

При перших спробах зайти у Слов'янськ, десантник на власні очі побачив збройний супротив окупованого міста, вогонь вівся прицільно по українських підрозділах, однак військові змогли звільнити місто та звідти продовжити своє просування по окупованій території. Між Слов'янськом та горою Карачун взводний втратив двох своїх товаришів. Колону техніки, яка рухалась через міст, заблокували місцеві жителі з сепаратистськими настроя-

ми, які вимагали здати зброю, повернути колону назад та покинути окуповану територію. Сутичка тривала до темряви. Серед «місцевих» почали з'являтися особи, в яких з-під одягу виднілися бронезилети та зброя. Військовим довелося робити попереджувальні постріли у повітря, під час сутички по колоні відкрили вогонь, двоє підлеглих Олега загинули. Тоді він дав собі обіцянку: будь-якою ціною виконати завдання та повернути своїх хлопців додому живими та здоровими.

За обставин, що виникли, підрозділ був змушений повернутися до гори Карачун, яка тоді була під контролем українських військових, та у прямому сенсі слова закопатися у землю. Звідти Олег разом зі своїм підрозділом у подальшому виїздив на штурми та зачистки. Під час просування колони українських військових Олегу випало одне з найважчих завдань – його БТР був першим у колоні, так званім дозорним, тому найчастіше йому першим доводилося зіштовхуватися з ворогом та приймати удар на себе. За рішучість та сумлінне виконання поставлених завдань Олегу доручили роту, з якою він продовжив виконувати завдання у подальшому. Вже пізніше, офіцер брав участь у звільненні Степанівки, де за його участі було зведено водну переправу для відведення військ, потім – у штурмі Ясинуватої, де дістав поранення.

Олег згадує, як штурмували Ясинувату увесь день, після кількох невдалих спроб два батальйони, які рухалися у населений пункт з різних сторін, зосередилися в одному напрямку, а ротний разом зі своїм підрозділом залишився та намагався прорватися туди, куди пробивався увесь його батальйон. Щільність вогню противника була неймовірна, однак Олегу разом з товаришами вдалося дістатися до будівель та закріпитися для подальшого маневру. Попереду було перехрестя, яке з усіх боків оточували багатоповерхівки. Ротний на своїй бронемашині разом з танком у підсиленні прорвалися по вулиці до однієї з багатоповерхівок. На перехресті виднілися бетонні плити, якими сепаратисти заблокували дорогу. Десантник, оцінивши обстановку, вирішив призупинити прорив, однак, не встигнувши відійти, почув постріл, після якого по підрозділу відкрили безперервний вогонь.

Зараз Олег згадує, що скоріш за все у нього цілив снайпер, однак промахнувся та влучив у край люка бронемашини, за який він тримався. Куля розірвалася просто у нього між пальцями та понівечила йому руку. Однак командир ні на хвилину не втрачав пильність,

подав команду не полишати бронемашини та починати відступ. По БТРах влучали із ворожих РПГ, а в той час ще два БТРа, котрі залишилися у «зеленці», прикривали відхід ротного. Разом із артилерійським обстрілом ворога рота Олега вчасно вийшла з обстрілу на безпечну відстань.

Після спроби увійти в Ясинувату декількох бійців довелося госпіталізувати, сам ротний від госпіталізації відмовився та вирішив залишитися зі своїми товаришами. Однак на другу добу десантник від втрати крові знесилив, тому медики під загрозою ампутації руки вирішили госпіталізувати його та якнайшвидше прооперувати.

Близько місяця тривала реабілітація та лікування. Продовжив виконувати свої обов'язки десантник, коли дізнався, що його підрозділ знову готується до ротачії, тому достроково припинив свою реабілітацію та почав готуватися до подальших завдань. На черзі була зачистка та взяття під контроль шахти «Бутівка», котру утримували близько місяця. Пізніше, ротний зі своїм підрозділом у складі основних сил прокладав та утримував прохід у Дебальцеве та не давав замкнути кільце.

Після того, як найзапекліші бої для Олега закінчилися та почала прорізатися відносно чітка лінія розмежування, він залишив своїх побратимів на не менш досвідченого офіцера, а сам пішов на підвищення, став офіцером з бойової підготовки 95-ї одшбр. На новому місці десантник продовжив виконувати завдання, був у Торезьку та Авдіївці. Про його бойовий шлях можна описувати дуже довго, адже на війні Олег з самого початку, але розповідає та згадує про все неохоче.

– Головне на війні не ордени та медалі, це прості металеві прикраси у порівнянні із життям твоїх хлопців, яких ведеш у бій та робиш усе для того, щоб вони повернулися живими та здоровими до своїх рідних та близьких, – вважає десантник. **– Пройшовши крізь вогонь війни, мені вдалося зберегти людей та виконати завдання. Головна нагорода для мене – мої підлеглі, які попри все виконували завдання разом зі мною та довіряли мені, –** доповнює офіцер.

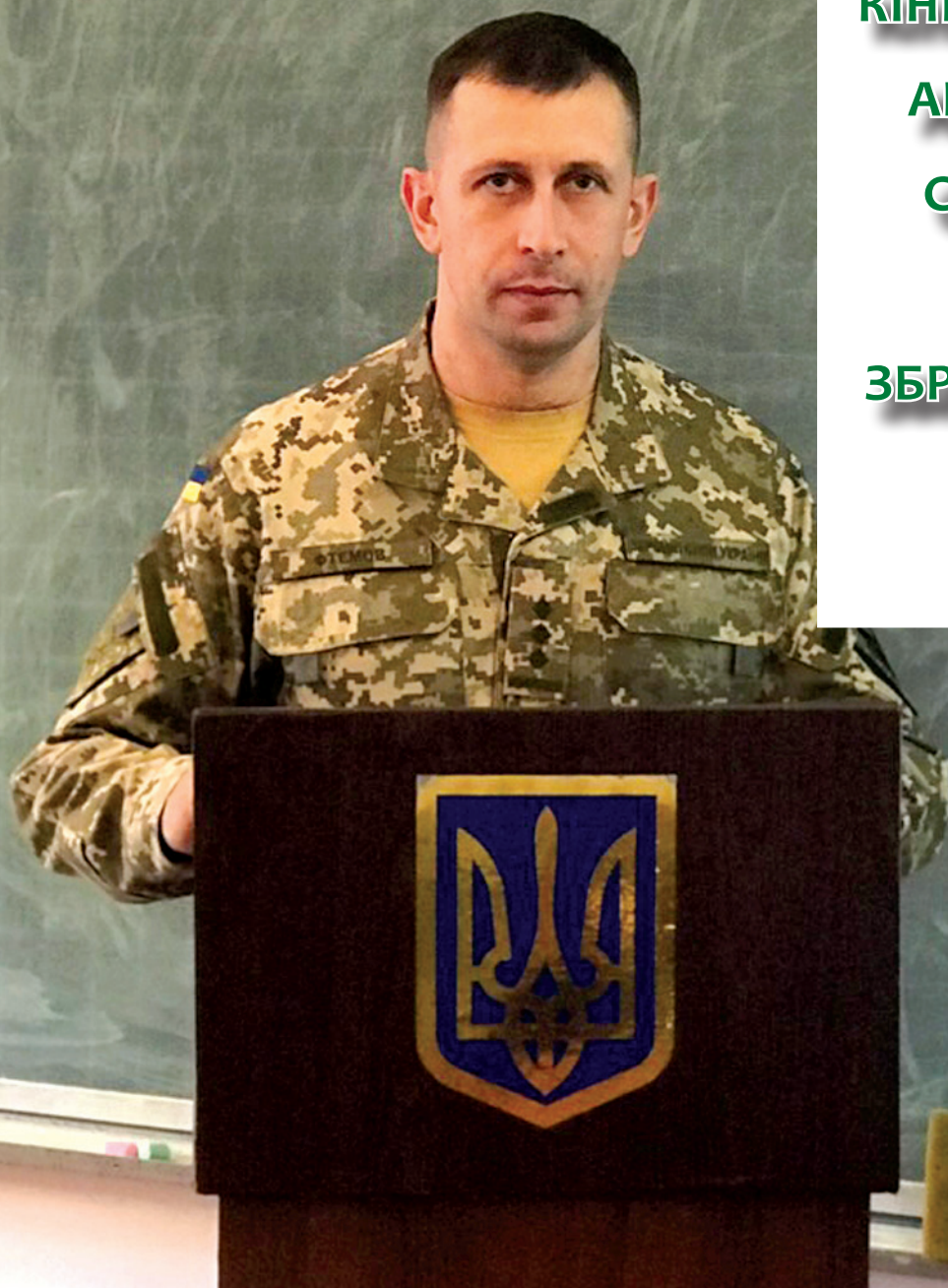
Дійсно, Олегу доводилося виконувати різні завдання: командувати підрозділами, прориватися до своїх, рятувати поранених, викладатися понад людські можливості, інколи потрапляти у засідки, чути обстріли та вибухи перед своєю бронемашиною, але жодного разу офіцер не відступив, не здався і сьогодні продовжує виконувати свій військовий обов'язок, захищаючи кордони України.

За офіційною інформацією нашого оборонного відомства з початком війни на Донбасі від мін та інших саморобних вибухових пристроїв постраждало понад тисячу військовослужбовців Українського війська та інших силових структур держави. З них, на жаль, дві сотні захисників загинуло. Сумна статистика. Та ще сумніше стає від усвідомлення того, що запобігти каліцтву та смертям наших захисників у нинішніх умовах збройного протистояння вкрай важко.

Саме з цієї статистики й розпочалася наша бесіда з начальником кафедри тактики підрозділів бойового (оперативного) забезпечення полковником Юрієм Фтемовим.

Начальник кафедри тактики підрозділів бойового (оперативного) забезпечення полковник Юрій ФТЕМОВ:

**«ХОЧЕМО СФОРМУВАТИ
КІНЦЕВИЙ БАЗОВИЙ КУРС,
АБИ ВІН ДІЯВ НА РІВНІ
СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
АБО Ж НАВІТЬ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ І
СТОСУВАВСЯ УСІХ
ПІДРОЗДІЛІВ»**

– Повністю забезпечити наших військовиків від підривів на мінах та фугасах в умовах нинішнього збройного протистояння неможливо. Зважте: з початком бойових дій на Донбасі українські підрозділи та противник встановили безліч хаотичних мінних полів. Їхню кількість нині просто годі спрогнозувати, адже мінних «мап» за вищезазначений період практично не існує. Інакше й не могло бути: обстановка в районі бойових дій постійно змінювалася, відбувалися ротації наших підрозділів, при цьому чіткого обліку не було, документи були втрачені, губилися тощо.

Це по-перше. А по-друге, не менш серйозною постала проблема щодо артилерійських снарядів, мінометних мін, гранатометних пострілів, які після стрільб не розірвалися. Тим більше, не є таємницею, що супротивник використовує російські боеприпаси, які були виготовлені ще за часів Союзу. А додайте до цього підступні ворожі саморобні фугаси, усіякого роду «розтяжки», які використовує ворог...

Так, у Збройних Силах України розроблена та діє низка заходів, які мають суттєво зменшити кількість втрат військовослужбовців від вище перелічених проблем. Мова йде про підготовку саперів, кінологів, співпрацю з міжнародними партнерами, випробовування новітніх засобів інженерного озброєння, виїзні курси у зону ООС, навчання військовослужбовців частин, які залучаються до виконання бойових завдань...

– **Колектив очолюваної Вами кафедри також не стоїть осторонь цього процесу і продовжує нарощувати потенціал щодо вишколу фахівців для інженерних військ? Тим більше, що випускники, як правило, чи не огразу відбувають в зону Операції об'єднаних сил. Чи**

вистарчає кафедрі потужності для цього важливого процесу?

– Кафедра інженерних військ була створена 2012 року, після переведення із Кам'янець-Подільського військового навчального закладу до нашого видового вишу. Тоді вона мала дещо інше спрямування: ми здійснювали підготовку спеціалістів лише для інженерних військ. Згодом, з урахуванням вимог щодо удосконалення підготовки військових спеціалістів, на кафедрі відбулись певні організаційні зміни. Додалися кілька предметно-методичних комісій, зокрема: інженерна підготовка, радіаційно-хімічний та біологічний захист підрозділів, у тому числі екологічна безпека, сформовано такий напрям, як «мінна безпека».

Відповідно штат кафедри від дня її заснування також зазнав кардинальних змін. Якщо 2012 року було 5 викладачів, то нині – це вже 33 науково-педагогічні працівники, які активно задіяні за усіма напрямками, зокрема: науковим, науково-технічним, методичним, виховним й, зрозуміло, основним – навчальним.

Кафедра випускова за спеціалізацією «Управління діями підрозділів інженерних військ». Вона також здійснює підготовку в рамках інженерної підготовки, радіаційно-хімічного та біологічного захисту підрозділів для усіх спеціалізацій Академії без винятку: чи то артилерія, ракетні війська, чи механізовані й танкові підрозділи.

– **Вігнедавня в Академії запровадили спеціальний курс «Мінна безпека та протигія саморобним вибуховим пристроям». Наскільки я поінформований, курс став обов'язковим для майбутніх офіцерів усіх спеціальностей.**

– Наша кафедра започаткувала його не випадково, адже існують певні виклики сьогодення, конкретні ризики. Скажімо, попри існуючий позитивний досвід щодо проведення АТО-ООС, є й такий, який так чи інакше пов'язаний із втратами життів та здоров'я наших військовослужбовців від ворожих мін та вибухових предметів. Нас не міг не зацікавити вплив мінно-вибухових загороджень, мінновибухових засобів на особовий склад, що перебуває у зоні збройного військового конфлікту на Донбасі. Особливо непокоїла статистика щодо втрат як у живій силі, так і у військовій техніці та озброєнні серед механізованих підрозділів.

Ідею щодо впровадження курсу підтримали наші науково-педагогічні працівники підполковник Юрій Білик, майори Олег Брочинський, Володимир Кирильчук, які мають значний досвід з питань розминування та протидії саморобним вибуховим пристроям. Адже вони неодноразово виконували бойові завдання в районі проведення АТО-ООС.

Розробляли курс з «нуля», складали відповідні плани, програми, робили все, аби він якомога швидше запрацював. Першими пройшли апробацію дві навчальні групи саме факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного) забезпечення. Хоча ми одразу прийняли рішення не обмежувати курс конкретними рамками, а проводити навчання для усіх фахівців, яких готує Академія для військ.

Потужний поштовх нинішній 56-годинний навчальний курс отримав саме після створення на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки спеціалізованого навчального центру, який і сьогодні ми продовжуємо удосконалювати, вносити певні зміни та корективи з урахуванням збройного протистояння на Сході країни. До речі, чи не одразу дійшли висновку: обов'язково потрібно приділяти більше уваги питанню щодо роботи саме за стандартами НАТО на місцевості, яка нашіпована вибухонебезпечними предметами. Тому провели перший педагогічний експеримент, за результатами якого розробили програму, яка вже базується власне на процедурах Альянсу. Більше того, у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки створюється навчально-матеріальна база для підготовки саперних підрозділів.

Значну допомогу у цьому питанні нам надавали й надають представники збройних сил Канади, які залучаються до навчання наших інженерних підрозділів та саперів у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки, Кам'янець-Подільському Центрі розминування. І хоча закордонні фахівці готують виключно сержантів та солдатів, ми ретельно ознайомилися з їхніми пропозиціями та внесли корективи у свій курс мінної безпеки. Хочемо сформулювати кінцевий базовий курс, аби

він діяв на рівні Сухопутних військ або ж навіть Збройних Сил України і щоб стосувався усіх підрозділів. А чому б і ні? На наступний 2019 рік плануємо також видання базового навчального посібника з мінної безпеки та протидії СВВП. До речі, наш курс зацікавив інші силові структури країни. Ми вже проводили спеціальні навчання та тренування із представниками СБУ, розвідки тощо.

– Юрію Олександровичу, за останній рік кафедру відвідали закордонні колеги із Канади, Великої Британії, Естонії, Литви, Фінляндії, інших країн. Гадаю, вони приїздять не лише для того, щоб передати свій досвід...

– Міжнародну діяльність розпочали 2014 року, коли з початком бойових дій на Сході зазнали чимало людських втрат, проаналізували їх причини. Відтак задалися питанням: а чим ми можемо допомогти? Тому, окрім підготовки майбутніх офіцерів, долучилися до навчання військовослужбовців, які проходили вишкіл під час мобілізації, запровадили різноманітні курси виключно практичного спрямування. Оскільки інформація розповсюджується дуже швидко, нашими нововведеннями зацікавилися представники сил оборони Естонії.

Після офіційного звернення, вони відвідали наш МЦМБ і вже котрий рік поспіль приїздять до нас на навчання, вивчають та переймають наш досвід. Працюємо з ними плідно, подаємо достатньо інформації, яка цікавить їх, прислухаємось і до їхніх побажань, зауважень. Потрібно сказати, що спочатку курс «Мінна безпека та протидія саморобним вибуховим пристроям» був розрахований лише на мобілізованих військовослужбовців, згодом ми трансформували його на естонську, а потім узяли за основу підготовки наших курсантів.

Щодо естонських фахівців. Їхній курс щороку обов'язково має певні відмінності. Приміром, 2016-го вони вирішили прискіпливіше вивчити питання фортифікаційного облаштування позицій та районів розташування підрозділів, беручи до уваги досвід проведення Антитерористичної операції. А ось минулого року акцентували увагу на тактиці дій інженерних підрозділів під час бойових дій. Вочевидь, свою справу ми робимо фахово, тому що згодом нашим курсом зацікавилися й інші силові структури Естонії, представники яких вже приїздили до нас на тижневий курс для вивчення питання щодо знищення вибухонебезпечних предметів колишнього Союзу. І нам надзвичайно приємно, що кафедра нагороджена грамотою від заступника начальника сил оборони Естонії.

До речі, фіні про нас дізналися від естонців. Вже поточного року у вересні представники обох країн відвідали Академію і на жовтень 2019 року запланували

тижневе навчання за даним курсом. Отож не лише ми навчаємося у наших закордонних колег, але й навчаємо їх та передаємо свій досвід. І це надзвичайно приємно!

В Академії працюють також підполковник Олівер Лотце та майор Саймон Маер – постійні радники вишу від Бундесверу та збройних сил Великої Британії. Ми також використовуємо їхні знання щодо впровадження стандартів НАТО у наш навчальний процес підготовки курсантів. Вже відбулося кілька робочих зустрічей упродовж двох останніх місяців з британцем. Він – військовий інженер і у нас складено план співпраці, яка, сподіваюся, буде плідною. Підполковник Лотце також відвідує курсантські заняття в якості спостерігача-консультанта. Хоча він у виші опікується питаннями механізованих підрозділів, його думка та поради нам важливі, адже ґрунтуються на досвіді миротворчих та інших місій. Він вже провів з нами курс щодо планування за процедурами НАТО, зокрема, з урахуванням нюансів щодо застосування цих процедур у німецькому війську.

– Нині противник вдається до усіляких хитрощів при створенні вибухонебезпечних предметів, які разом із мінами забирають життя та калічать військовослужбовців на фронті, годують неменших проблем мирному населенню в районі збройного протистояння на Донбасі. Людські задуми у цьому питанні не знають меж. Тому потрібно мати таких фахівців своєї справи, які б навчили майбутніх офіцерів, як діяти в тій чи іншій ситуації, як знаходити єдино вірне вирішення щодо протидії мінам, фугасам, різноманітним розтяжкам тощо.

– А вони у нас є. Я вже називав тих, хто започатковував цей курс. Але ми обов'язково враховуємо думку та напрацювання усього колективу, що, безумовно, лише позитивно позначається на знаннях курсантів. Запевняю, у нас не має такого, що якщо курс веде, скажімо, підполковник Юрій Білик, то іншим байдуже. До цієї відповідальної справи надзвичайно фахово ставляться підполковники Андрій Каршень, Руслан Колос, Андрій Кузьмичев, Олександр Швець, працівники ЗС України Василь Мельник, Олег Нецадін та інші наші викладачі.

Приміром, нам важливий досвід і полковника Олександра Корольова, який очолював Самбірський інженерний полк, мого заступника підполковника Андрія Каршеня, який був начальником штабу цієї ж частини. Бодай чи не усі офіцери, які прибули до нас з військ, виконували бойові завдання в зоні проведення АТО-ООС. Скажімо, майор Володимир Спільник 7 разів був у зоні збройного протистояння, має неабиякі практичні навички щодо встановлення, знешкодження та знищення різноманітних вибухонебезпечних предметів. А їх, повірте, надзвичайно багато, тому на кафедрі створили таку систему, завдяки якій аналізуємо бойовий досвід,

узгальнюємо його, впроваджуємо у навчальний процес. Обов'язково готуємо навчальні посібники, пишемо наукові статті, проводимо різноманітні заходи, де обговорюємо усі нагальні питання.

Разом з тим, ми підтримуємо постійний зв'язок з нашими вихованцями. Навіть у моєму телефоні ви бачите знімки, які надіслав лейтенант Олександр Зелений. Це небезпечний вибуховий пристрій, який виготовив противник. Офіцер запитує, як правильно його знешкодити. Зрозуміло, при наданні такої допомоги ми обов'язково враховуємо думки усіх наших науково-педагогічних працівників, адже усвідомлюємо, що людина знаходиться віч-на-віч з ВНП.

На кафедрі створено спеціальний клас, де зібрані різноманітні саморобні вибухові пристрої, які надали нам ті, хто брав участь у місіях в Афганістані, в Іраку, а також привезені безпосередньо із зони ООС. Просто важко збагнути, до чого інколи вдається людська думка. До речі, у нас діє навчально-науковий гурток «Deminer», де курсанти досліджують окремі питання щодо протидії саморобним вибуховим пристроям.

Свого часу ми також замислилися над питанням, яку небезпеку ці предмети можуть становити для мирного населення. Тому вже котрий рік інформуємо учнів шкіл Львівщини про небезпеку у разі знаходження ВНП. Вчимо школярів, як діяти в тій чи іншій ситуації, куди повідомляти про знахідку, як створити зону безпеки тощо. Ми не лише теоретично готуємо школярів, але й наочно демонструємо, звідкіля чекати цю небезпеку. Для цього підготували демонстраційні кіноролики, які розраховані на певні вікові групи.

Потрібно зрозуміти: обмежень для виготовлення ВНП немає. Кожен виготовляє їх на свій смак і розсуд. І немає різниці, вибухонебезпечний предмет зробив аматор, чи той, хто професійно знається на цій справі. У кінцевому результаті одне – каліцтво або ж смерть. Питання в іншому: Росія, яка розв'язала війну на Донбасі, пішла значно вперед у плані мінновибухох засобів. Статистика та ретельний аналіз свідчать, що лише за роки незалежності України наш північний сусід у заводських умовах виготовив понад два десятки нових сучасних ВНП, які постачає у своє військо. У збройному протистоянні на Сході ми переконалися, що вони наднебезпечні та підступні для українських військовиків. Протидію їм знайти важко, адже у нас цих виробів у наявності немає і у відкритих джерелах їх не знайти, хіба що окремі елементи. Власне цим, на основі розвідувальних даних, повинні займатися науково-дослідні інститути, центри, а нам надавати відповідний матеріал для вивчення та навчання майбутніх офіцерів. Гадаю, варто і при Академії створити науково-дослідницьку лабораторію. Зрештою, ідей у нас багато і я переконаний, що з часом вони будуть втілені у життя!

Бесіду вів Ігор МАХНО

**Указом
Президента України №722
від 25 грудня 2015 року
«За особисту мужність
і самовідданість, вияв-
лені у захисті держав-
ного суверенітету та
територіальної цілісності
України, високий професі-
оналізм, вірність Військо-
вій присязі» Тимур Баротов
нагороджений орденом
Богдана Хмельницького
ІІІ ступеня.**

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

**«Найбільший український
патріот на півострові
Крим за національністю...
таджик».**

... Офіцер проходив службу у складі ВМС України. Був журналістом. Працював у флотській телерадіокомпанії «Бриз». Військовим став за прикладом батька. Хікматулло – учасник бойових дій в Афганістані, колишній вертолітник, кавалер ордена Червоної зірки. Саме він виховав сина людиною серйозною, яка має власну думку, звикла відповідати за свої вчинки та приймати виважені рішення. А ще – справжнім захисником, для якого служба в армії виявилася справою життя.

1990 року Тимур Хікматуллович став курсантом найстарішого вишу – Львівського вищого військового училища. За чотири роки завершував навчання вже у самостійній та незалежній державі – Україні, і диплом лейтенанту було видано вже Військовим відділенням державного університету «Львівська політехніка» (одна з попередніх назв сьогоденної Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. – (Прим. авт.)

Офіцерське становлення та служба мого співрозмовника розпочались у місті – Герої Севастополі. Тимур брав

участь у навчаннях у Середземному та Чорному морях, виконував завдання на усіх кораблях Військово-Морських Сил України, проходив підготовку з десантування морської піхоти тощо. Дехто жартома висловлювався про нього: «найбільший український патріот на півострові Крим за національністю... таджик». Тимура, який бездоганно володів українською, дивувало те, що кримчани мали лише російськомовні школи, що українську мову намагалися запроваджувати тільки військові засоби масової інформації, а довкола спілкувалися здебільшого російською. ... Відбулися чергові вибори, і коли офіцери слідували за інавгурацією Президента України, капітан ІІ рангу Тимур Баротов у колі своїх співслужбовців висловився: «Як може людина, яка не складала присягу Українському народові, жодного дня не служила у війську та ще й була ув'язнена, щось наказувати командувачу ВМС України?». І коли Верховним головнокомандувачем став Віктор Янукович, наш випускник капітан ІІ рангу Баротов вирішив: «Його підлеглим не буду!»

Після цих слів Тимур передав мені важкий уламок, який згодом хірурги витягнули з його плеча. Сьогодні і цей шматок металу, і світлини нагадують йому про бойові дії у зоні Антитерористичної операції. Потім були лікування, реабілітація, одужання.

– А ти подай рапорт, якщо не згоден, – промовив дехто. Згодом Баротов вчинив саме так. Інакше він не міг: це була його остаточна позиція.

– Саме тоді я вирішив, що у війську не служитиму, – підкреслив він.

Хто вдався до подібного? Хто міг передбачити, що згодом Янукович продасть Україну, і почне зраду саме з півострова Крим, покличе на нашу землю російського «брата» у відповідь на Революцію гідності, розв'яже війну на Донбасі?

– 2010 року після Харківських угод, коли Янукович продовжив термін перебування флоту РФ у Криму, – зазначив Тимур, – стало передбачуваним, що все наближається до цілковитого панування Росії на півострові. І дійсно, уявіть собі ситуацію... На міліцію та СБУ покладатися не можна. Флот небоєздатний. Кораблі не мають палива, а зброя з військових частин у Севастополі давно здана в арсенал. Міжміського, міжнародного й урядового зв'язку немає. За кілька днів Тимур залишає житло та вивозить сім'ю з Криму до Львова. Про те, що відбувалося потім, він розповідає особисто:

– Вже згодом за кілька місяців у військоматі сказали, що морські офіцери наразі війську непотрібні. У тому ж 2014 році зрозумів, що починається справжня війна, і моє місце тільки у лавах захисників України. Чекати далі було неможливо. Пішов воювати добровольцем в батальйон «Айдар», в афганську сотню. Не претендував на жодні посади, хоча мав звання капітана II рангу, тобто підполковника. Став комбатантом і воював, як простий боєць.

– З самого початку наш батальйон формувався у полі. Діяли ми, як правило, попереду. Скажімо, захоплювали населений пункт, потім у ньому закріплювалися воїни ЗСУ, а ми просувалися далі. У серпні, під час операції зі звільнення Хрящуватого та Новосвітлівки Луганської області дістав важке уламкове поранення та контузію. Наш підрозділ мав завдання два-три дні утримувати населений пункт, після чого нас мали замінити регулярні війська. Але сталося так, що вони не підійшли, і ми перебували від вогнем 16 діб. Нас постійно обстрілювали, важкої зброї ми не мали. Це сьогодні «Айдар» у складі ЗС України, а тоді він формувався як батальйон територіальної оборони, і забезпечення його було відповідним. Під час цієї операції ми зазнали дуже суттєвих втрат, однак трималися аж до 27 серпня 2014-го. Після цих слів Тимур передав мені важкий уламок, який згодом хірурги витягнули з його плеча. Сьогодні і цей шматок металу, і світлини нагадують йому про бойові дії у зоні Антитерористичної операції. Потім були лікування, реабілітація, одужання. У книзі Олега Криштопи та Ольги Каліновської «Герої (не) війни», яка вийшла друком у Харківському клубі сімейного дозвілля у 2016 році, згадується і про Тимура Баротова.

Після одужання комбатанту запропонували виконувати обов'язки начальника штабу-заступника командира батальйону (штатного начальника штабу було поранено), а 7 березня 2015 року вже офіційно призначили на цю посаду. Наприкінці травня батальйон очолило нове командування, а в серпні 2015 року Тимура було демобілізовано.

«Чесний шлях воїна, яким можна пишатися», – скаже дехто, прочитавши ці рядки, і буде беззаперечно правий. «А ще – справжнього патріота, який не шкодував ані здоров'я, ані життя заради виконання військового обов'язку», – додаю я.

Має Тимур Баротов ще одну нагороду, яку вважає найдорожчою. Неурядову (недержавну), невідомчу. 26 березня 2016 року його було нагороджено орденом «Народний Герой України». Це – рішення людей, яке, погодьтеся, вартує дорогого.

– Нині я – підполковник запасу, мені призначено пенсію за 20 років служби у війську, займаюся громадською діяльністю, як заступник голови Спільки офіцерів України, та як провідник Асоціації комбатантів. Крім цього викладаю школярам дисципліну «Захист Вітчизни», – розповів офіцер запасу. Участь у війні завжди залишає у пам'яті людини цілий блок інформації – уривки подій, ніби якісь відеосюжети, прізвиська, спогади, певні емоції. Баротов упевнений, що не маємо ми сьогодні АТО, а маємо звичайну війну із зухвалим, брехливим агресором, який використовує свої численні переваги. Безумовно, пам'ятає комбатант (французькою – той, хто веде збройну боротьбу в міжнародному конфлікті. – Прим. Авт.) усіх своїх однополчан та бойових друзів – командира афганської роти, кавалера двох орденів Червоної зірки Олега Міхнюка, який героїчно загинув і був нагороджений посмертно вже українською відзнакою за мужність; першого командира добробату, а нині депутата Верховної Ради України Сергія Мельничука, наступних – Євгена Пташника, Миколу Петрушина, Максима Савченка. Пам'ятає багатьох інших, із ким пройшов пекельними шляхами АТО.

... Є у житті Тимура Баротова ще одне захоплення, яке притаманне людині творчій. Він успішно займається військово-документальною та художньою кінематографією. Має, як він каже, вже 16 кінофільмів. У одному з них, «Українська революція Івана Канівця», він зіграв поручика Андрієнка, був режисером і продюсером стрічки «Коли говорять тіні», кілька років тому узявся знімати документальний фільм «Морськими дорогами Тараса», але, на жаль, у зв'язку з подіями у державі роботу довелося призупинити.

Вірю, що у мого співрозмовника з'явиться ще не одна правдива та яскрава кінострічка й про неоголошену війну в Україні. Обов'язково.

2018: ФАКТИ.

Президент України Петро Порошенко разом із генерал-губернатором Канади Жулі Паєттт відвідав Міжнародний центр миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ. Візит високоповажних гостей підкреслив необхідність та важливість продовження мандату військової місії UNIFIL до 2019 року. Окрім цього, протягом року відбулось ще два дружніх візити канадських колег до Національної Академії сухопутних військ, що свідчить про налагодження тісної міжнародної співпраці, що є запорукою успішного впровадження європейських стандартів та всебічної підтримки нашої держави на міжнародній арені.

Візит до Міжнародного центру миротворчості та безпеки Міністра Сухопутних військ США пана Марка Еспера з дружиною пані Ліа Еспер засвідчив про тісну співпрацю та взаємозв'язок у сфері підготовки військових фахівців.

— Саме завдяки тісній співпраці та всебічній підтримці наших американських колег нам вдалося створити цей, облаштований за найкращими світовими зразками Центр, — зазначив начальник Національної академії сухопутних військ генерал-лейтенант Павло Ткачук. — І нам приємно, що на його базі вже понад півроку здобувають знання та практичний досвід українські воїни.

Окрім Міністра Сухопутних військ США, для багатьох представників зі складу цієї делегації: командувача Сухопутних військ США в Європі генерал-лейтенанта Крістофера Каволі, командувача 7-го командування підготовки Сухопутних військ ЗС США в Європі бригадного генерала Антоніо Агуто й низки інших високих посадових осіб, цей візит відбувся не вперше. Адже саме інструктори ЗС США проводять підготовку підрозділів ЗС України у рамках діяльності «Об'єднаної багатонаціональної групи з підготовки — Україна».

Завдяки шефській допомозі приватного підприємства «Спаринг-Віст Центр», Національна академія сухопутних військ і її майбутні офіцери отримали новітній прилад з радіаційної розвідки ДРГ-Т. Цей виріб, за словами розробників, є технічним вдосконаленням існуючого приладу ІМД-21Б, яким оснащено сучасні зразки техніки загальновійськових та спеціальних підрозділів, зокрема, БТР-4Е.

— Стає вже доброю традицією розпочинати саме в Національній академії вивчення сучасних українських засобів з радіаційної розвідки паралельно із їх встановленням на сучасні зразки озброєння і військової техніки, — зазначив директор — генеральний конструктор Юрій Сторонський. — Приємно, що ваш навчальний заклад, як флагман підготовки військовослужбовців, постійно здійснює моніторинг та впроваджує в навчальний процес останні доробки колективів вітчизняних конструкторів.

У Національній академії сухопутних військ відбувся випуск вихованців одного зі структурних підрозділів вишу — Військового коледжу сержантського складу. Разом зі своїми молодшими колегами на стройовому плацу вишикувалися близько 130 військовослужбовців, які, отримавши всебічні і ґрунтовні знання, вже розпочали виконання своїх службових обов'язків у військових частинах та підрозділах і стали надійними помічниками офіцерського корпусу в розбудові вітчизняного війська.

— Щиро дякую рідному коледжу та Академії за незабутні роки навчання, — ділиться враженнями старший сержант Євген Мохтан. — Для мене та моїх друзів назавжди в пам'яті залишаться імена офіцерів-викладачів та військових наставників, які вкладали у нас свої душі й досвід. Дякую підполковникам Богдану Гулею, Олександрю Ємельянову, Андрію Кирилкову, Ігорю Кузику, майорам Володимирі Миколайчуку та Миколі Кучеру. Не можу також не згадати й працівників Збройних Сил України, зокрема, Романа Витрикуша, Василя Деніса, Вадима Сорокіна, Наталію Тихоцьку та багатьох-багатьох інших.

Загалом, цього дня вдячно попрощалися з рідним навчальним закладом професійні сержанти, що здобули військовий освітній фах за дев'ятьма військово-обліковими спеціальностями, серед них молодші спеціалісти з ремонту та обслуговування автомобільної техніки, організації перевезень і управління на автомобільному транспорті, експлуатації інженерної техніки, забезпечення радіаційного та хімічного контролю, організації зберігання військового майна тощо

IX міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти» та VII міжнародна виставка освіти за кордоном «WorldEdu», організатором яких є компанія «Виставковий Світ» за підтримки та участі Міністерства освіти і науки України й Національної академії педагогічних наук України, яка відбулась у Києві, зміцнила престиж та визнання здобутків колективу Національної академії сухопутних військ. Серед 758 учасників із 25 регіонів України та 12 країн світу, зокрема з Польщі, Німеччини, США, Болгарії, Чехії, Латвії, Молдови, Грузії, Словаччини, Китаю, Іспанії та Канади, Гран-прі у номінації «Лідер вищої освіти України» з врученням диплому та іменного кубка здобула Львівська академія.

У номінаціях «Розробка та використання інноваційних методик змішаного навчання» та «Впровадження сучасних засобів навчання, проектів, програм і технологій для вдосконалення та підвищення освітнього процесу» військовий виш виборів золоті медалі. Окрім цього, за результатами оцінювання якості оформлення стенду та відеопрезентації вищого військового навчального закладу наша Академія була нагороджена дипломами та грамотами.

Міжнародний центр миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного стає провідним осередком співпраці Україна - НАТО.

Начальник Генерального штабу – Головнокомандувач ЗС України генерал армії України Віктор Муженко та голова Військового комітету НАТО генерал Петер Павел підбили підсумки дводенної роботи військових делегацій.

Важливою темою переговорів стала участь України в операціях із підтримання миру та безпеки під проводом НАТО. Незважаючи на протистояння російській агресії на Сході, на сьогодні Україна залишається єдиною державою-партнером, яка бере участь в переважній більшості військових операцій Північноатлантичного альянсу.

- Відносини між НАТО та Україною дуже міцні. НАТО та всі його союзники продовжуватимуть підтримувати Україну. Адже ми твердо віримо, що незалежна, суверенна та стабільна Україна, яка прагне до демократії та верховенства права, є запорукою євроатлантичної безпеки, – голова Військового комітету НАТО генерал Петер Павел

Національна академія Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного здійснила 25-й випуск молодих лейтенантів за роки незалежності України. І четвертий випуск за роки війни.

- Саме вам надалі розбудовувати Збройні сили України, примножувати здобутки українського війська. Вам випала шляхетна доля – у важкий час випробувань дати гідну відсіч ворогам Батьківщини! – підкреслив під час свого звернення до молодих офіцерів генерал-лейтенант Павло Ткачук. – Будьте гідні надій, які на вас покладаються. Пам'ятайте і творчо застосовуйте усе те, чого ми вас навчили, не цурайтесь вчитись усе своє життя. Ніколи не здавайтесь, які б випробування вам не випали.

Військове звання «лейтенант» цього дня отримали понад три з половиною сотні вихованців видового військового вишу. Серед них – 25 учасників бойових дій на Сході України, які у 2014 році вступили на навчання до Академії безпосередньо з фронту. Восьмеро військовослужбовців за мужність та професіоналізм, що були виявлені у зоні бойових дій на Сході України, відзначені державними нагородами. Орденами «За мужність» III ступеня нагороджені бійці – учасники боїв за Слов'янськ лейтенанти Андрій Пец, Іван Голубка, Юрій Горбатюк, Іван Талпа та Вадим Масовець. За звитягу, виявлену в боях за Слов'янськ, медаллю «Захиснику Вітчизни» нагороджені випускники-лейтенанти Володимир Карпета та Віталій Цуньовський. А лейтенант Юрій Манецький – медаллю «Захиснику Вітчизни» за виявлену мужність у боях за Савур-Могилу.

Понад три з половиною сотні випускників Національної академії сухопутних військ за мужність і героїзм, виявлені під час бойових дій на Сході України, нагороджені державними нагородами. А кожен п'ятий український воїн-захисник, який відзначений найвищим званням Герой України, – випускник Академії. Всього 9 колишніх вихованців Національної академії сухопутних військ удостоєні цього високого звання.

Зі спогадів складається життя

Іноді душа болить.
Болить несамо-
вільно, неймовірно, і ти
не можеш позбутися
цього болю, не знаєш,
як зарадити цій
печалі...
Кажуть, час лікує.
Та як на мене –
не завжди.

«Покинь його, вже йому не допоможеш, він – 200-й, маємо їхати – у нас в машині 300-й», – підганяли її бійці.

«Люда, Міла, МІЛКА-АААА!!!!», – та вона не чула. Або ж не хотіла чути. «Макс» (позивний Максима Черкуна), з яким вона дві години тому пила каву і розмірковувала про життя, той відчайдух Макс, якого добре знала, тепер не дихав. І пульсу не чути... Та ні! Вона не могла в це повірити і залишити його. Вона вперто намагалась повернути його до тьми, руки німіли від безупинного масажу серця. Сподівалась на диво.

Не чула, як свистіли трасери, як гатили по них із мінометів. Вона лише ритмічно тиснула і тиснула на груднину Макса і вголос рахувала: « 76, 77, 78»... А перед очима були Макс з «Чеченом» (позивний Дениса Начосного), які під безперервним вогнем снайпера тягнули по полю у безпечне місце Діму Чередніченка, намагаючись чимдужче сховати його від куль. Нарешті «Чечен» передав товариша Макс, аби спустити побратима в окоп і за якусь мить, наче підкошений, упав на землю від смертельної кулі ворожого снайпера. Макс з останніх сил затягнув товариша до укриття, тим самим врятувавши йому життя.

Дмитро Чередніченко тоді вижив!

Дівчина продовжувала реанімувати юнака. Ковтаючи сльози, намагалась не піддаватися відчаю. І знову перед очима картини з минулого. Лише кілька днів тому вона надавала медичну допомогу «Чечену». Отримав дотичне поранення голови. Жартував, відмовлявся від евакуації. «Після твого уколу і «всесильної» зеленки я ще повоюю», – переконливо наполягав хлопець. Та немає більше «Чечена»...

Невже тепер вона не врятує Макса?.. Саме він переконував: «Ти ж дівчина, якщо у тебе, не приведи Господи, поцілять – першим бігтиму

рятувати». А вона сперечалась і доводила: «Знай, стрілятиму по ногах... Рятувати треба інших, а не мене!»

«... 86, 87». Руки геть заніміли, а вона все тиснула і тиснула. І ніби не Максиму вколола адреналін, а собі. «Людо, у тебе ж кров», – занепокоїлися бійці. «Нічого, нічого, ще хвилину, дайте мені лише хвилину. Я мушу його повернути до життя. Лише одну хвилинку», – почули у відповідь.

Кров заливала очі, капала на її руки. Болю не було чути. «88, 89».... Не пам'ятала, як злетів з голови шолом, не бачила, як покотився він в окоп. Не до того їй було. Бігла, пригинаючись під вогнем, до інших поранених. Оглянувши двох, швидко зорієнтувалась: у кого легше поранення, у кого важче. У Сашка – осколкове поранення у стегнову кістку, перебіта вена. Швидко перев'язала його та повернулася до «Макса». Відтягнула його до укриття. «Ох і важкий ти, більше сотні, мабуть, важиш. А казав, що я мала, що не дотягну тебе. Зараз, зараз, тримайся».

«Міло, їдьмо, потім буде пізно. Ми вже витягнули нашого «крокодила» (машина «Ford») з «егози» (колючий дріт), залиш його, їдьмо. Обстріл. Треба поспішати», – підганяли бійці.

У машині вона довго сиділа мовчки. Тремтіли руки. Не могла пробачити собі, що так і не вдалося вирвати «Макса» із холодних міцних об'ємів смерті. Не бачила вона, як за наказом командира їх вогнем прикривали побратими, не відчувала, як підстрибує по розбитій дорозі їхній « крокодил». Подумки все рахувала, і руки стискали невидиме серце Макса.

«90...». І пронизливу нічну тишу розриває жіночий крик. «Максе!...». Людмила схоплюється з ліжка. Знову цей спогад. На годиннику 0.30 - ще можна поспати. Та думка чіпляється за думку. Ось такі вони – спогади про війну...

... Селище Піски. Ніч. Люда йде лісом. Темрява така, хоч око виколи. Стежки не видно навіть із ліхтарем. Знову впала, зачепившись за трухляву колоду. А треба поспішати – там поранений. Увечері був обстріл.

«Це вже стало своєрідною традицією гатити щодня після 5-ї?». Біжить, засапавшись. Де ж він? Чи ще далеко до крайньої позиції?! Та раптом побачила пораненого. Вогнепальне. Снайперська куля наскрізь прошила вартового на посту. Присівши біля нього, Люда миттю відкрила медичну сумку. Треба встигнути. Добре, що хлопці є, та й водій допоможе. Це ж до машини тягнути, мабуть, з кілометр... Лишень би встигнути.

У найважчі хвилини на передовій Людмила думала не тільки про власне життя, а й про тих, хто чекав її вдома. Про найрідніших: тата, маму, брата, двох сестер. І заради них треба було вижити. Понад усе.

Думи, спогади, відчай від втрат... Навіки у серці залишаться ті, хто ніколи не повернеться з війни...

2015 рік. Пізня осінь, прохолодно. Густий туман оповив усе навкруги. Курахово. Одна із перших операцій. Пацієнт із важкими пораненнями. Куля пройшла між шийними хребцями до середини тіла, відбилася рикошетом від бронжилету та розірвала кишківник. Людмила за анестезіолога. Операція важка, триває довго – із 23 години аж до ранку. О 6-ій юнака підключають до апаратури. Всі напружені. Чекають, щоб розвиднілося і зміг приземлитись вертоліт. Пораненого треба транспортувати до госпіталю у Дніпро. Та, на жаль, він не жив.

Спогади... І знову про війну. У Людмили день народження. Їй – 21!. Та на передовій немає ані свят, ані вихідних. Війна безжалісна до всіх. 18-річний хлопчина. Нещодавно підписав контракт – і вже на Сході. Під час розвантаження боеприпасів перекладав гранату і випадково висмикнув чеку. Завмер від переляку. До нього підбіг старший товариш і миттєво забрав гранату із заціпенілих рук, щоб кинути подалі. Не встиг... Вона розривається в руках. Бійцеві відірвало кисть руки, він отримав безліч осколкових поранень...

А одного разу юнак заглувався у розтяжках. Йому на виручку побігли усі, хто міг. Довго обережно розплутували воро-

жий «подарунок». І лиха не сталося! Спогади... Куди подітися від них?..

Під час чергувань у госпіталі, Людмила ніколи не відпочивала. Якось навіть довелося двічі за добу здавати кров. До шпиталю після потужного ворожого обстрілу одночасно привезли двох військовиків із важкими пораненнями. Запаси необхідної групи крові раптово закінчилися. Кілька донорів знайшлося. Та цього не вистарчало і звернулися до Людмили, яка чергувала тієї ночі. На жаль, ця кров не допомогла бійцю. Дівчина ж не змогла заснути, допоки поранений, для якого здавала кров, був живий. Об 11-ій ранку він відійшов у вічність, і Люда немов «відключилась», хоча під час чергування вона ніколи не відпочивала – у госпіталі, де завжди було близько сотні поранених, роботи не бракувало.

... Таке молоде життя 24-річної Людмили Сюзевої, надзвичайно насичене спогадами: про війну і рідну домівку, про горе і радість, про відчай від втрат та сльози щастя від врятованого життя.

Капітан Юлія ЛІВІНСЬКА

Сержант Іван Кузьмич:

«Є місце
щастю й на війні,
адже життя
завжди дарує нам
кохання там, де
його не чекаємо...»

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

Як знайомляться закохані? Про що говорять? Вже нікого не дивує, що листування відійшло у минуле, і спілкування на відстані – це, перш за все, Інтернет і мобільний зв'язок. Іван і Юлія спочатку телефонували один одному, адже познайомились ще у липні 2015-го, коли сержант Кузьмич був на війні. Вже три роки - вони чоловік і дружина. У сім'ї підрастає їхня донечка Надійка, якій виповнилось один рік і сім місяців.

- Здрастуй, люба! Як наше маленьке сонечко? Як вдома? Що нового? – саме таким чином розпочалась розмова телефоном, яка перервала на кілька хвилин моє спілкування із курсантом Кузьмичем.

Командир курсантської навчальної групи на моє прохання зателефонував додому: треба було домовитися із дружиною про світліни для журналу, адже жінки, як відомо, завжди прискіпливо ставляться до власного зображення на фотознімках. Паралельно зі смартфоном доносився й голос маленької дівчинки, яка поки що не вміє говорити, але, здавалось, жваво відреагувала на слова батьків.

Сьогодні Юлія, дружина сержанта Івана Кузьмича, живе у селі Пії Київської області та пишається тим, що її чоловік майбутній офіцер, адже у даний час він навчається на першому курсі факультету ракетних військ і артилерії Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного.

Як саме народилася ця курсантська сім'я? Особисто мені її створення вдалося незвичним і цікавим, але, щоб розповісти про усе по черзі, треба, як то кажуть, зазирнути в історію.

Третій призов

Курсанту Кузьмичу – двадцять шість, і у війську він далеко не новачок. У рідному Павлограді Дніпропетровської області він навчався у середній школі, після дев'ятого класу три з половиною роки у гірничому технікумі опанував фах «електрослюсар-підземний». Наприкінці пройшов практику, захистив диплом. Працювати на шахті довелося лише два місяці. У квітні 2011-го Івана призвали до Українського війська, згодом він опинився у навчальному центрі в/ч А 0473. За півроку підготовки став командиром відділення мінометників. В «учебці», як одного з кращиків, після випуску його залишили інструктором.

– Тоді багато чого мене навчив наш командир батальйону майор Віктор Миколайович Левченко, – згадав Кузьмич, – причому це стосується не тільки військової справи, за що я йому безмежно вдячний. Нині він підполковник, обіймає посаду начальника штабу однієї із військових частин.

Рік строкової служби промайнув швидко і, демобілізувавшись у квітні 2012-го, Кузьмич повернувся на шахту «Західно-Донбаська», де і працював раніше.

Коли розпочалась Антитерористична операція, Іван вирішив повернутися до війська. Думка про те, що там потрібні мінометники, не давала спокою та спонукала до дії. Кілька разів Іван звертався до військкомату і лише під час третьої хвилі мобілізації потрапив до лав 43-го батальйону територіальної оборони «Патріот», який було сформовано Дніпропетровською ОДА. Івана було призначено на посаду командира відділення мінометного взводу.

– Спершу ми зупинилися між Горлівкою та Артемівськом, неподалік Зайцевого, – згадає Кузьмич, – організували блокпости, облаштували взводний опорний пункт. Одним словом, почалися бойові дії, в яких ми брали участь. Безперервно гатили з «Градів», мінометів, ствольної артилерії. Цілий рік нас жодного разу не відводили з передових позицій, ми їх лише змінювали. На той час у сержанта був позивний «Кошій». Можливо, з тих міркувань, що казковий персонаж вважався безсмертним. Був випадок, коли Іван лише встиг заскочити в окоп, як поряд вибухнув ворожий снаряд. Під Новгородським за кілька метрів від нього розірвалась міна калібру 122-мм. Втретє, місце, з якого тільки встиг відійти Іван, накрили кілька сепаратистських снарядів. Пощастило чи це допомога Всевишнього?..

З вересня 2014-го до жовтня 2015-го Іван брав участь у бойових діях в АТО. Він нагороджений відзнакою Міністра оборони України «За зразкову службу». Виконував свої безпосередні обов'язки взірцево. В якості командира

відділення керував розрахунком автоматичного міномета «Васільок» 2Б9. А це кілька підлеглих, з якими довелося побувати у боях у різних містах Донбасу.

– До речі, саме там, в АТО я і познайомився зі своєю майбутньою дружиною, – підкреслив Іван під час нашої зустрічі. – Якось ми їхали у відрядження до Костянтинівки із Анатолієм Олександровичем Коломійцем, капітаном сусіднього танкового добровольчого батальйону. Він – офіцер уже в роках. Розповідав, де проживає, чим займається у мирному житті, про свою половину, двох доньок. Як з'ясувалось, одній, Насті, було 15, а іншій, Юлії, виповнився 21 рік.

Не знаю чому, але я тоді поцікавився: «А зять Вам не потрібен?». Ці слова пролунали жартома, і тоді я ще сам не здогадувався, що все буде набагато серйозніше.

Так сталося, що Іван відшукав Юлію в Інтернеті, адже ім'я, прізвище і вік знав, і записав її у друзі, запросивши до спілкування. Увечері вона написала йому особисто. З тих пір й розпочалося їхнє телефонне спілкування. 1200 кілометрів поєднали їх духовно. Говорили на різні теми. Вже потім Юлія розповіла Іванові про свій дивний сон, в якому її батько повернувся з війни з якоюсь людиною, обличчя якої вона не побачила. До речі, як би там не було, але, за словами самого сержанта, Анатолій Олександрович Коломієць, батько Юлії, насправді нічого не знав про спілкування своєї доньки з Іваном.

27 вересня 2015-го учасник бойових дій сержант Кузьмич був у черговий раз демобілізований, повернувся додому, поновився на роботі. Увесь цей час контакти між молодими людьми продовжувалися. Іван відчував, що їх тягнуло одне до одного, і запропонував Юлії зустрітися, узяв відпустку і сів у потяг. Дорога до Києва, а потім до Білої Церкви завершилася. Саме у цьому місті дівчина навчалася у Національному аграрному університеті.

Уранці 15 жовтня 2015 року Іван і Юлія нарешті зустрілися. Їхнє заочне знайомство закінчилося на звичайній зупинці маршрутної таксі, про що домовилися заздалегідь.

– Я купив 40 троянд. Очікував, і раптом побачив її через дорогу. У цю мить життя для мене ніби зупинилось, – пригадує сержант, – на першому побаченні між нами й спалахнуло кохання.

... Згодом закохані гуляти містом і можна було говорити про що завгодно, радіти перехожим, життю, яке зробило ім такий дарунок. За кілька днів молоді люди домовилися поїхати до Юлії у село Миронівського району на Київщині. Звідти Юлія зателефонувала татові, який на той час гостював у львівських друзів, передала телефон Іванові. Коли Анатолій Олександрович почув: « Я у Вас вдома », – сивочолий бойовий побратим тільки й встиг промовити: « Завтра я приїду ».

– Коли повернувся додому, подумав, а чому б нам не жити разом, може вже достатньо цього кохання на відстані? – продовжує розповідь співрозмовник.

... Згодом були знайомства мами Івана, Тамари Іванівни, з майбутньою свекрухою та тещею Світланою Миколаївною, її зустріч із Анатолієм Олександровичем, візит до РАГСу та затишне сімейне святкування події. Іван і Юлія розписалися 25 грудня 2015-го, а у червні наступного року дізнались про те, що у них буде поповнення.

У тому ж 2016-му Кузьмичу раптово зателефонував колишній заступник командира 43-го батальйону тероборони полковник Василь Степанович Думанський, якого було поранено в АТО. Розповів, що його призначено командиром нещодавно сформованого 108-го окремого гірсько-штурмового батальйону ЗС України (в/ч А 3715). Запропонував колишньому підлеглому повернутися в армію,

адже шукає перевірених надійних хлопців. Розмірковував Іван Кузьмич недовго. Відношення, військкомат, медична комісія і за кілька днів вирушив до далекого Делятина, що у Карпатах. Невдовзі він став головним сержантом мінометної батареї, командиром міномета 2с12 «Сані».

Із батальйоном знову опинився в зоні АТО із червня 2017-го до квітня 2018-го року перебував у районі Попасної.

«Там тривала звичайна позиційна війна, – коротко пояснив співрозмовник. – А згодом я вирішив здобувати офіцерський чин. Звернувся до командира батальйону. Підполковник Максим Вікторович Супрун мене підтримав, і у квітні 2018-го я прибув до Національної академії сухопутних військ, курсантом якої мріяв бути.

Сьогодення та плани на майбутнє...

Мрії не повинні залишатися мріями. Сьогодні сержант служби за контрактом Іван Кузьмич навчається за спеціалізацією «Наземна артилерія». Він – командир навчальної групи першокурсників, які у переважній більшості є молодшими за нього. І бойового, і життєвого досвіду вони, як правило, не мають.

– Отримаєш звання офіцера у тридцять, тобто вже у зрілому віці, – висловив я свою думку.

– Це природно, – відповів Іван. – Такий, чи приблизно такий вік і повинен мати лейтенант, адже йому відповідати за людей, виконувати непрості завдання. І дуже важливо, коли офіцер вже має за плечима і знання, і досвід, особливо бойовий.

– А як зараз у твоїй родині? Адже знову усе на

відстані, зв'язок зазвичай телефоном?..

– Усе, як і має бути у сім'ї. Батьки Юлії ставляться до мене дуже добре. Радіють, що навчаюсь у такому відомому вищому навчальному закладі. Тесть, Анатолій Олександрович, вбачає у мені сина, а я у ньому батька. Адже мені довелося рости без тата, який помер 1996-го. Юлія виховує донечку, сьогодні ми, як і колись, телефонуємо одне одному щодня, спілкуємось про життя-буття, про майбутнє. До речі, очікуємо ще на одну знаменну подію: у лютому у нашій родині має народитися син. На дисплеї смартфона під час розмови з Іваном ми вдивлялися у фотознімок, який зробили у медичній клініці: дитина у лоні мами. Усе наче, як у кіно.

– Ось він, – прокоментував із усмішкою співрозмовник, – поки що такий.

За три роки сімейного життя між Іваном і Юлією не сталося жодних непорозумінь.

– Я, як то кажуть, лютневий. У лютому народилася й наша донечка, Надійка. У лютому очікуємо й на сина. Можливо, у цьому є якийсь знак, – промовив Кузьмич.

– Хто зна, можливо ... Зателефонувавши пізніше за номером, який надав мені співрозмовник, я поцікавився у його дружини Юлії: чи підтверджує вона історію їхнього кохання?..

– Цілком, – почув у відповідь, між іншим.

АНАЛОГІВ НЕМАЄ НА ЖОДНОМУ ВІЙСЬКОВОМУ ПОЛІГОНІ

У Міжнародному центрі миротворчості та безпеки відбулись спортивні змагання серед курсантських підрозділів факультетів бойового застосування військ та ракетних військ і артилерії, які в умовах поля вдосконалювали здобуті теоретичні навички. Майбутні офіцери виборювали першість з ігрових видів спорту, – міні-футболу, волейболу й баскетболу. Визначали кращих у вправах на силу, спритність та витривалість – підтягувались на гімнастичній перекладині, виконували вправи зі згинання і розгинання рук в упорі на брусах, змагались з бігу на короткі дистанції та у воєнізованій естафеті тощо. У напруженій боротьбі загальне перше місце вибороли піхотинці-другокурсники. Переможців й призерів було нагороджено грамотами та солодкими призами.

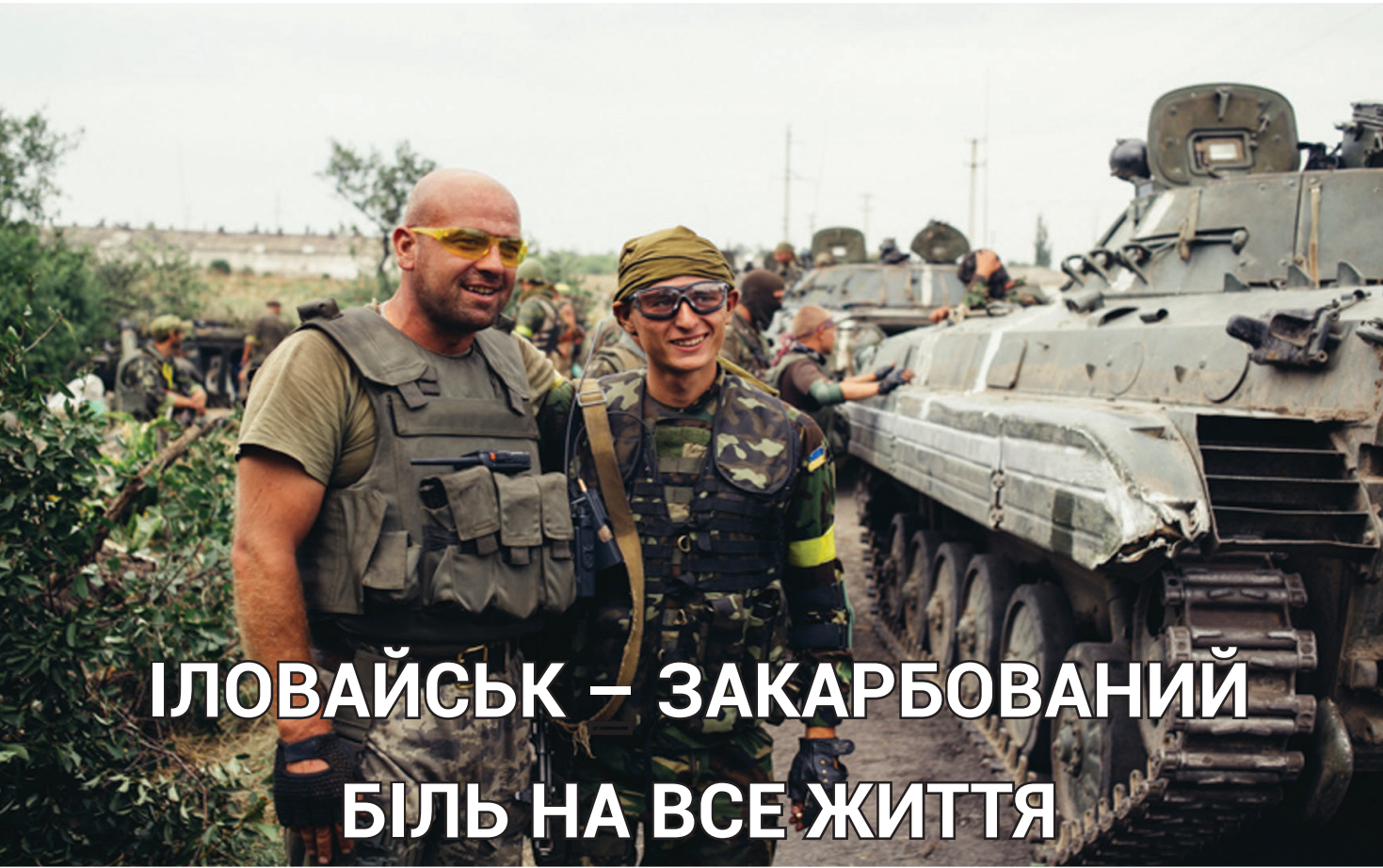
Спортивні змагання пройшли на нещодавно зведеному спортивному комплексі, аналогів якому немає на жодному військовому полігоні України. Споруда відповідає усім можливим стандартам й дозволяє вдосконалювати фізичну підготовку військовослужбовців у будь-який зручний для них час. При цьому комплекс розташований неподалік навчальних ділянок полігона, що дає можливість використовувати його у поєднанні з виконанням фахових військових дисциплін.

У розпорядженні майбутніх офіцерів – повноцінне футбольне поле з якісним покриттям, волейбольний та баскетбольний майданчики, бігова доріжка, гімнастичне містечко з силовими тренажерами. Курсанти також мають змогу займатись популярним серед молоді кросфітом, вдосконалювати військово-прикладні навички за сучасною системою підготовки «БАРС».

Новий спортивний комплекс є одним з перших етапів реалізації амбітних планів командування Академії щодо розширення та вдосконалення всієї соціально-побутової інфраструктури та навчально-матеріальної бази видового вишу.

Старший лейтенант
Анастасія КМІН

ІЛОВАЙСЬК – ЗАКАРБОВАНІЙ БІЛЬ НА ВСЕ ЖИТТЯ

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

Вони здобули офіцерський чин 2014-го, у рік, коли вже Росія анексувала Крим, а на Сході України розпочалася Антитерористична операція. Вони – однокурсники, які навчалися на факультеті бойового застосування військ, старанно здобуваючи військові знання та набуваючи командирських навичок; кожен готувався до служби у військах серйозно та наполегливо.

У курсантських одностроях вони завжди були поряд, а за чотири роки їхні долі склалися по-різному. Герой України майор (по смертно) Андрій Кизило та лицар ордена Богдана Хмельницького III ступеня старший лейтенант Георгій Ольховський свої високі нагороди за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, отримали, на жаль, по смертно.

Старший лейтенант Микола Соболюк, нагороджений медаллю «Захиснику Вітчизни», після повернення із зони АТО продовжив військову службу в одному з військкоматів Івано-Франківської області. А капітан Гліб Катмаков повернувся до Національної академії сухопутних військ. І сьогодні він обіймає посаду начальника курсу. Військове звання офіцер отримав достроково. За участь у бойових діях на Донбасі його нагороджено орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

– Нашим курсом, який навчався за спеціалізацією «Управління діями механізованих підрозділів», можна по-справжньому пишатися, – зазначив офіцер. – У нас не було

таких, хто ще курсантом вирішив зійти з обраного у житті шляху. Багато хто вже будучи офіцером довів, що Військова присяга – це не пишномовні слова, а справжня Клятва! Випускалися ми, коли начальником факультету був полковник Артур Луньков, а у війська вирушали з особливим бажанням...

Гліб Катмаков був скерований до 17-ї окремої танкової бригади, що дислокувалася у Кривому Розі. Разом із ним до цієї військової частини потрапили однокурсники Микола Соболюк і Станіслав Ліщинський. Первинна посада – командир механізованого взводу у механізованому батальйоні бригади.

Лейтенантів зустріли привітно. «Вітаємо у сім'ї», – промовив тоді, звертаючись до них, командир роти капітан Андрій Кашуба. Від таких слів у перші ж хвилини знайомства із безпосереднім начальником на душі потеплішало. І у подальшому лейтенант не раз пересвідчувався у тому, що колектив, у який він потрапив, насправді є єдиною сім'єю. Особливо це було відчутно, коли розпочалося збройне протистояння з ворогом на Донбасі.

– Тоді одна половина батальйону вже перебувала у районі бойових дій, а ми готували екіпажі бойових машин піхоти з воїнів-строковиків, які прийшли до нас з 92-ї окремої механізованої бригади, – розповідає Гліб Катмаков.

Дійсно, непросто протягом місяця підготувати командира БМП, механіка-водія та навідника-оператора. На це потрібно значно

більше часу. А його, на жаль, не було. Доводилося, як кажуть, працювати і вдень, і вночі. Тим більше, що у механізованому батальйоні бригади формували ударно-штурмову роту, до складу якої входили три механізовані взводи, протитанковий та мінометний, відділення забезпечення та розвідки. Це десять БМП-2, інші техніка та озброєння. Завдання надзвичайно відповідальне. Та з ним офіцери і військовослужбовці впоралися. Згодом ударно-штурмова рота вирушила до визначеного місця дислокації: спочатку залізничним транспортом, а потім своїм ходом. Вже через дві доби, у Старобешевому, підрозділ утримував важливі об'єкти, необхідні задля прориву наших військ до Іловайська. Капітан добре пам'ятає свою зустріч та коротку бесіду з керівником сектора генерал-лейтенантом Русланом Хомчаком. Він зупинив колону і пояснив лейтенанту, куди потрібно рухатися. А коли передавав Катмакову карту місцевості, поцікавився його позивним. Дізнавшись, що той його ще не має, запитав: «Як твоє ім'я?». Почувши відповідь, промовив: «Ось і визначилися: твій позивний «Гліб»...13 серпня рота зупинилась у селищі Грабському. Навкрути були російські прапори, розвішені сепаратистами. Вночі по підрозділу спочатку «працював»

снайпер, а згодом почали гатити «Гради», «Смерчі» та ствольна артилерія.

– Іловайськ за двадцять п'ять кілометрів від Донецька. Місто розділене залізничною розв'язкою, – пояснює капітан Катмаков. – 19 серпня майже дві третини цього населеного пункту контролювали підрозділи ЗС України та добровольчі батальйони «Дніпро», «Херсон», «Азов», «Донбас», «Світязь», «Шахтарськ», «Миротворець». Загалом українські підрозділи тримали оборону з 20-го по 28 серпня. Аби допомогти сепаратистам втримати стратегічну позицію для наступу на Донецьк, ще з 23-го - 24-го серпня у цей район почали входити російські війська. І вже 29-го числа ми були оточені. Лише після переговорів із ворогом ми почали залишати свої позиції та виходити із кільця.

... Під час нашої розмови ми час од часу за допомогою Інтернету переглядали світлини, відеосюжети тих подій в Іловайську, тієї трагедії, День пам'яті якої вшановуємо саме 29 серпня. Спогадів та свідочств предостатньо. Гліб Катмаков так розповідає про ті трагічні дні.

– Увесь час, аж до самого виходу наших сил з так званого котла, тривало бойове протистояння між нами та

російськими підрозділами. Ми захоплювали також у полон російських десантників, танкістів та сепаратистів. Але ніхто над ними не знущався. Я навіть пригощав їх цигарками. І це при тому, що напередодні мою БМП підбили... А ось, коли ми відходили через наданий коридор до своїх, російські загарбники нас просто розстрілювали з танків та БМД (бойова машина десанту, – Прим. авт.). Наші втрати, як тепер знаємо, були непомірними: сотні загиблих, сотні захоплених у полон та зниклих безвісти.

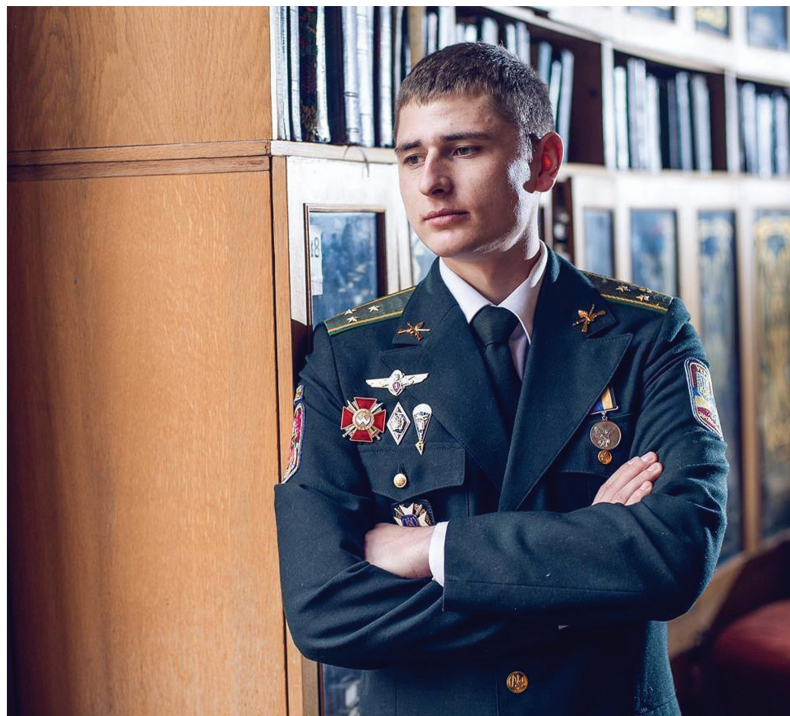
Я дістав уламкове поранення у ногу. Водночас інший шматок металу влучив у руків'я мого ПМ, що, власне, мене і врятувало. Обстріл був просто несамовитий

. Скажімо, в одній машині, де був старший солдат Олександр Немашкало, нині курсант другого курсу нашої Академії, загинули усі, окрім нього. Здавалося, нас намагалися знищити з усіх засобів, які були у розпорядженні росіян та сепаратистів.

Врешті-решт ми підняли білий прапор. Настала тиша, і перше, що я зробив, – зателефонував сестрі Ані у Житомир, а вже потім зв'язався з мамою. Повідомив, що потрапив у полон, попрощався.

Ніч Катмаков провів у сараї, спав на бронезилеті. Це була найспокійніша ніч за останні дні. Наступного ранку ворог дав півгодини, аби зібратися та стати у стрій. Військовослужбовців ЗС України вишикували окремо від добровольців, яких передали сепаратистам. Гліб заховав сім-картки від мобільника та фотоапарата у рукав куртки, тим самим зберігши їх під час обшуку.

А далі полонених повели до місця, щоб, як було узгоджено, передати представникам Червоного Хреста. Дорогою Гліб бачив підбиту бойову техніку, загиблих та обгорілих українських військовослужбовців. Їх підбирали та завантажували у кузов та причіп вантажівки, яка рухалася за колоною полонених. Час від часу до КамАЗу підходили, вочевидь, чеченці і з виглядом «переможців» вказували місця, де лежали тіла загиблих українців. Вражало те, що місцеві мешканці кидали у полонених камінням, вигуквали образи, звинувачуючи їх у розстроєних будівлях. ...Врешті-решт колона зупинилась під Волновахою. Спочатку ті, хто вцілів, прибули до 93-ї окремої бригади, а лейтенант Катмаков вже надвечір дістався до своєї 17-ї танкової...Почались напружені дні

лікування та реабілітації у госпіталях Дніпра та Житомира. Як записали лікарі, Катмаков отримав мінно-вибухову акубаротравму, іншими словами – струс головного мозку із тимчасовим функціональним розладом центральної нервової системи та вогнепальне осколкове поранення верхньої третини гомілки. Тому й зрозуміло, що у Гліба сильно боліла голова, а у сновидіннях до нього поверталась війна, він бачив, як гинули його побратими, довкола кров і розриви снарядів... Та з часом, передусім за підтримки рідних, стан здоров'я поступово покращувався.

Повернувшись у бригаду, офіцер, як і раніше, виконував свої службові обов'язки, постійно тримав зв'язок із тими, хто був з ним в ударно-штурмовій роті, хто вижив у ті буремні дні та проходив лікування. Чи не щоденно спілкувався із капітаном Андрієм Кашубою, якого було важко поранено в руку.

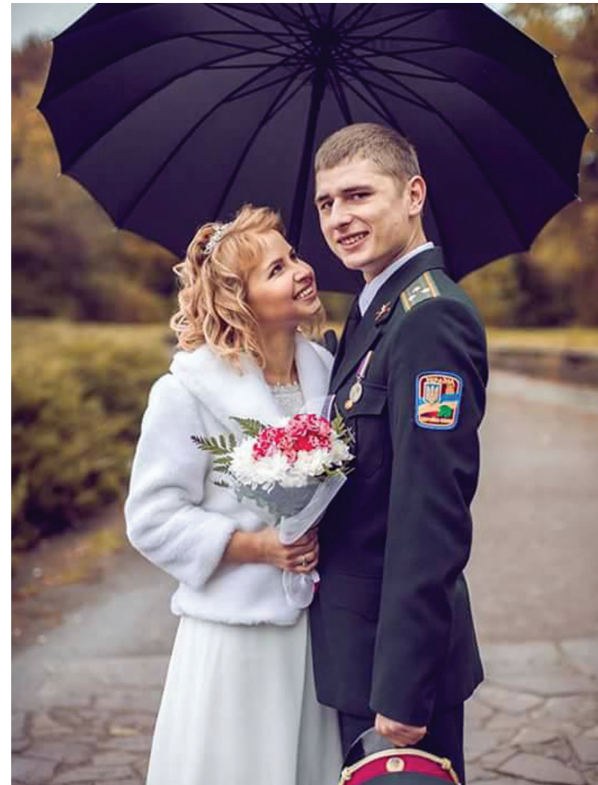
Невдовзі було підписано наказ про присвоєння Глібу звання «старший

лейтенант» достроково, але водночас не закінчувалось з'ясування обставин подій в Іловайську, тривав пошук відповідей на запитання: «Як і коли підбили БМП командира взводу?», «Скільки втрат зазнав підрозділ?», «Що саме сталося зі стрілецькою зброєю та іншим майном?»... Якимось, під час навчальних тренувань на Широколанівському полігоні Катмаков зустрів підполковника Михайла Коломійця, який перебував там із курсантами Академії, що проходили стажування у 93-ій окремій механізованій бригаді. Тоді викладач кафедри бронетанкової техніки й запропонував Глібові продовжити службу в альма-матер. А невдовзі надійшло відношення і наприкінці жовтня 2015-го офіцера було переведено до Львівського видового вишу. На посаду курсового офіцера. А на початку 2017-го Катмаков посів посаду начальника курсу факультету бойового застосування військ.

Нині у його підпорядкуванні понад сотня курсантів та курсові офіцери: лейтенант Роман Скупенко та молодший лейтенант Олександр Юхненко, заступник начальника курсу з морально-психологічного забезпечення лейтенант Гавриш. Двоє останніх – учасники Антитерористичної операції. Вони не лише керують майбутніми офіцерами, а й передають їм свій бойовий досвід, формують патріотичний дух і виховують гордість за звання бути захисником України.

Орден Богдана Хмельницького III ступеня, яким Катмакова було нагороджено Указом Президента України за №473 від 13.08.2015 року, наздогнав офіцера вже під час служби у Національній академії сухопутних військ. Вручав йому цю нагороду Голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка. Церемонія відбулася у Львівському академічному театрі опери і балету ім. С. Крушельницької. Саме того дня курсанти вишу дізналися про мужність випускника 2014 року.

...Під час нашого спілкування мобільний телефон Гліба час від часу відволікав його від розмови. Крайній дзвінок, як з'ясувалося, надійшов від Віти Ольховської, чоловік якої старший лейтенант Георгій Ольховський, командир роти 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади загинув від кулі снайпера у переддень святкування Дня Незалежності України у зоні операції Об'єднаних Сил. Жінка просила підготувати та надіслати деякі документи. Вибачившись, Гліб негайно взявся до справи. У курсантські роки Георгій був командиром навчальної групи у Катмакова.

«Шкода, надзвичайно шкода Георгія, він був прекрасною людиною! Наш обов'язок – не забувати про тих, кого немає з нами. Допомогти родині Георгія – мій обов'язок! Адже однокурсники та бойове братство – це назавжди!» – промовив капітан.

ВОЛОНТЕР

Капітан
Юлія ЛІВІНСЬКА

2014 року в Україні поширили анекдот: «Якщо українцям сказати, що для перемоги у війні з Росією потрібна ядерна боеголовка, то її через дві години не тільки зберуть, але й привезуть волонтери. З чаєм на додачу...»

5 грудня світова громадськість відзначає Міжнародний День волонтера. Роком виникнення волонтерського руху вважається 1859-ий. Саме тоді французький письменник-журналіст Анрі Дюнан, вражений кривавими картинами битви при Сольферіно, запропонував ідею створення Червоного Хреста – організації, яка б працювала на волонтерських засадах і надавала першу медичну допомогу пораненим бійцям. Принципами, сформульованими Дюнаном, керуються сьогодні волонтерські організації в усьому світі.

У суспільстві завжди знаходились люди, для яких способом самореалізації, самовдосконалення, зв'язку і спілкування з іншими людьми була праця на благо того співтовариства, в якому цій людині довелося жити. Однак тільки у минулому столітті, яке було переповнене війнами і духом індивідуалізму, волонтерство виокремилось у соціальне явище.

Після Першої Світової у Франції був здійснений один з перших масштабних волонтерських проєктів за участю німецької і французької молоді, в рамках якого волонтери відновлювали зруйновані війною ферми в районі місць найбільш запеклих боїв між німецькими і французькими військами. Матеріальної винагороди за свою роботу вони не отримали, проте були забезпечені зацікавленою стороною проживанням, харчуванням і медичним страхуванням – цей принцип організації волонтерського руху зберігся і донині. Даний волонтерський проєкт дав початок першому у світі волонтерському руху під назвою Service Civi International (Міжнародна Цивільна Допомога), що продовжує функціонувати і сьогодні.

Волонтерська допомога швидко поширювалася і в 1920-х і 1930-х роках. У S.C.I. вже з'явилося багато молодших братів і сестер. На той час подібні організації розцінювалися, як спосіб встановлення дружніх відносин між молодими людьми різних європейських країн. Під час суворої економічної кризи 1929 року багато країн – від США до Болгарії – організовували волонтерську роботу для того, щоб зайняти безробітних молодих людей чимось соціально корисним, і до того ж надати їм притулок та їжу. На жаль, ці міжнародні мирні ідеї були спотворені й повернуті в інше русло німецькими робітничими бригадами Hitlerjugend Arbeitsdienst (гітлерюгенд «Трудова повинність» – організація у фашистській Німеччині), а також іншими організаціями тоталітарних країн.

1934 року S.C.I. відправило чотирьох волонтерів-європейців до Індії власне для допомоги бідним. Ця команда стала попередником таких організацій, як: British Volunteer Programme, US Peace Corps, Deutsche Entwicklungsdienst, які проводять тривалі волонтерські акції, які у свою чергу передували волонтерській програмі ООН. Наприкінці Другої світової війни

молоді волонтери брали активну участь у відтворенні Європи. Їхня діяльність у таких проєктах, як: будівництво центру Варшави, відновлення зруйнованих міст західної Європи, спорудження автомагістралі Bratsvo-Edinstvo (Братерство-Єдність) в Югославії, сприяла встановленню дружніх міжнародних відносин.

У незалежній Україні розвиток волонтерського руху датується початком 90-х років минулого століття, коли було створено службу під назвою „Телефон довіри”, де працювали виключно волонтери. І хоча згодом мережа соціальних служб для молоді почала активно розвиватися, по-справжньому українські волонтери заявили про себе восени 2013 року. Неодноразово доводилося чути, що без них не було б Майдану. Вірніше, він би зібрався, але

напевно чи вистояв би без надійного по-справжньому народного волонтерського тилу.

Всі пам'ятають, як українці із різних регіонів країни показали усьому світові приклад дивовижної самоорганізації заради досягнення головної мети – змінити Україну та зробити її правовою європейською державою. Щодооби на Хрещатик за покликком серця приїздили і приходили тисячі українців, готових надати безкоштовну допомогу мітингувальникам. Саме волонтери узяли на себе значну частину проблем щодо облаштування комфортного перебування людей на Майдані.

Вони доставили польові кухні, встановлювали намети, надавали теплий одяг тощо. Волонтерами тоді стали також і професіонали – медики, юристи, психологи. За лічені дні виникли десятки волонтерських ініціатив та інтернет-проєктів: наприклад, «Єврохостел» (допомога у розміщенні протестувальників у квартирах киян), «Євромайдан SOS», «Майдан Медик»...

Після анексії Криму і початку війни на Донбасі волонтерство піднялось на найвищий щабель розвитку за весь час незалежності України. У грудні 2014 року на замовлення Організації Об'єднаних Націй компанія GFK Ukraine провела загальнонаціональне дослідження стану волонтерства в Україні. Згідно з висновками досліджень, 62% українців визнавали роль волонтерів у політичних змінах останнього року, 85% вважали, що волонтерський рух допомагає зміцненню миру, а 81% схильні були вважати волонтерський рух обов'язковою складовою громадянського суспільства. Тоді майже чверть українців (23%) мали досвід волонтерства, із них 9% почали займатись волонтерством. А чи не основним напрямом діяльності волонтерів стала допомога Українській армії та пораненим; якщо 2014 року цим нині займалися 70% волонтерів, то цю справу продовжують близько 50% цих небайдужих до людських проблем людей.

Відтак, не буде перебільшенням сказати, що саме завдяки волонтерам 2014 року Україна встояла перед російською навалою, зберегла свій суверенітет, відновила боєздатність українських військових підрозділів.

МОСКВА ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ НА КАВКАЗІ: характер та причини змін у сценаріях військових навчань на півдні Росії

У жовтні цього року у рамках контрольної перевірки збройних сил Росії за 2018 рік у Південному військовому окрузі (ВО) ЗС РФ було проведено окружне командно-штабне навчання (КШН). За ствердженням військового командування Росії, КШН такого рівня мало найбільші масштаби за останні 30 років і проходило за спільною участю всіх об'єднань, з'єднань та частин зі складу Південного ВО, а також інших видів та родів військ, дислокованих на його території. Загалом до навчання залучалось близько 7,5 тис. військовослужбовців та понад 2,5 тис. одиниць військової техніки, в т. ч. танки Т-72Б3, бронетранспортери БТР-82АМ, 20 літаків і понад 60 вертольотів, а також бойові кораблі та судна забезпечення.

НЕЗАЛЕЖНИЙ
АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
ГЕОПОЛІТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ
«Борисфен Інтел»

Згідно з новою практикою проведення навчань у збройних силах Росії, КШН мало двосторонній характер. Органи управління, з'єднання та військові частини 8-ї (штаб м. Новочеркаськ, Ростовська обл.) та 58-ї (штаб м. Владикавказ, Північна Осетія) загальновійськових армій, Каспійської флотилії та 4-ї армії ВПС та ППО (штаб м. Ростов-на-Дону)

діяли проти умовного противника, якого імітували з'єднання 49-ї (штаб м. Ставрополь) загальновійськової армії, морська авіація та морська піхота Чорноморського флоту, а також підрозділи спеціального призначення Південного ВО.

Офіційно сценарій навчання не розкривався. Стверджувалося лише про виконання військами Південного ВО завдань щодо захисту південних

рубежів Росії. Разом з тим, виходячи з контексту навчання, можливо зробити висновок про розіграш його учасниками сценарію силового придушення заворушень на Північному Кавказі, а також недопущення втручання у них зовнішніх сил. Водночас відпрацьовувались питання надання Росією допомоги її союзникам на Південному Кавказі як на двосторонньому рівні, так і в рамках ОДКБ.

Свідченням зазначеного є зміст основних епізодів КШН, які включали: зосередження угруповання військ у гірських та передгірських районах Північного Кавказу. На полігони та польові аеродроми у згаданих районах були перекинуті підрозділи та авіаційні засоби зі складу 8-ї та 49-ї армій, 4-ї армії ВПС та ППО, а також морської авіації та морської піхоти ЧФ РФ.

У ході попередніх навчань Південного ВО, російські війська зосереджувались зовсім в інших районах – поблизу кордону з Україною, куди саме і перекидалися підрозділи 49-ї та 58-ї армій; проведення армійської операції з блокування та знищення незаконних збройних формувань противника у гірській місцевості.

Відпрацювання даного питання стало головним елементом КШН і проводилось на гірських полігонах у Чечні, Північній Осетії та в Дагестані; пошук та ліквідація диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ) противника у передгірських та рівнинних районах Північного Кавказу. Зокрема, висування ДРГ здійснювалось з території Чечні, а завдання їх пошуку та ліквідації вирішувались на полігонах у Ставропольському краї і в Дагестані; прикриття кордонів Росії із суміжними країнами на Кавказі, проведення оборонних та наступальних операцій, а також відбиття нападу противника з моря. Практичне відпрацювання згаданих питань здійснювалось на двох основних напрямках, у т. ч. Грузинському – на полігонах у Північній Осетії та Приморському – у Дагестані. Залучались підрозділи сухопутних військ (в т. ч. мотострілецькі, танкові, артилерійські, РСЗВ та ОТРК «Искандер-1»), авіація, а також кораблі і берегові війська Каспійської флотилії.

Крім того, у рамках КШН Південного ВО були проведені спільні військові навчання Росії та її союзників, у т. ч. за участю: 102-ї військової бази ЗС РФ та збройних сил Вірменії; 7-ї військової бази ЗС РФ та збройних формувань Абхазії; 4-ї військової бази ЗС РФ та збройних формувань Південної Осетії.

В цілому характер завдань, які вирішувались у ході цього річного навчання Південного ВО ЗС Росії, в повній мірі відповідав обставинам першої та другої чеченських війн в 1994–1996 роках і в 1999–2000 роках, а також збройної агресії Росії проти Грузії у 2008 році.

У цьому плані КШН суттєво відрізнялось від навчань, які проводились у Південному ВО протягом минулих років, і передбачали відпрацювання сценаріїв регіонального конфлікту та повномасштабної війни між Росією та США і НАТО, а також проведення наступальної операції ЗС РФ проти України. У свою чергу це засвідчує виникнення якісних

змін у ситуації в Росії, а саме – посилення внутрішньої нестабільності в країні, що призводить до підвищення загроз різного роду заворушень на її території та постає каталізатором загострення проблем також і у російських союзників. Виходячи з таких змін і були внесені корективи до сценаріїв навчань Південного ВО ЗС РФ.

Протягом останнього часу найбільш резонансним проявом наведеної тенденції стало поширення масових акцій протестів в Інгушетії проти обміну територіями з Чечнею, які розпочалися наприкінці вересня поточного року. При цьому погрози Р. Кадірова вирішити згадане питання силою створили реальну небезпеку виникнення збройного конфлікту між Інгушетією та Чечнею. Не менш гострі проблеми існують також і в інших республіках Північного Кавказу, зокрема, в Кабардино-Балкарії, де у вересні ц. р. відбулись міжнаціональні зіткнення між кабардинцями та балкарцями.

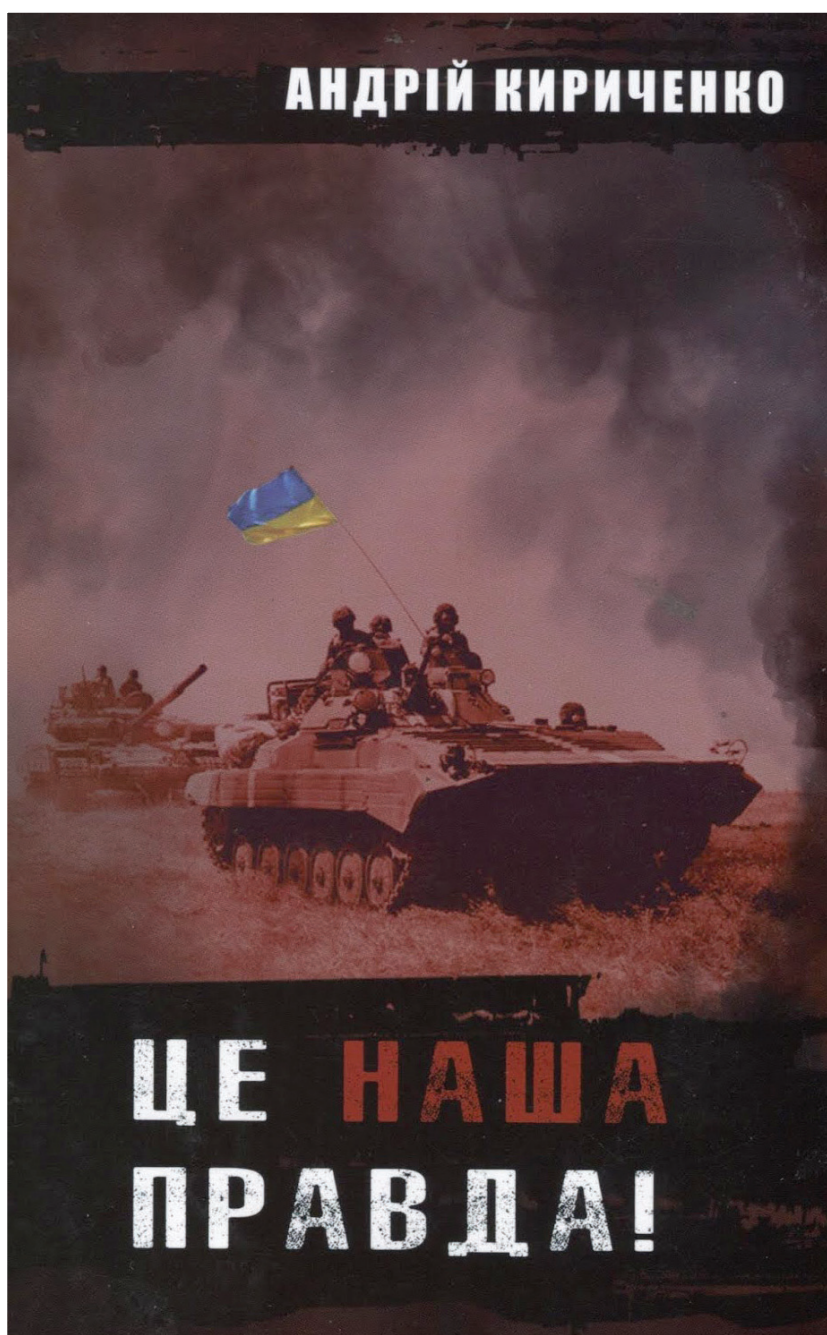
На цьому фоні з початку 2018 року триває політична криза у Вірменії, яка є основним союзником Москви на Кавказі. Так, після «оксамитової» революції в країні у квітні ц. р. у результаті чого головою вірменського уряду став лідер опозиції Н. Пашинян, опозиційні сили продовжують масові акції протестів тепер уже з вимогами проведення дострокових парламентських виборів. Незважаючи на те, що вірменська опозиція не виступає проти Росії, перманентна нестабільність у Вірменії може мати негативні наслідки для російських інтересів в регіоні. Тим більше, в умовах чергової активізації збройного протистояння у Нагірному Карабасі, який залишається одним із найбільш потужних витоків регіональної напруженості.

По мірі подальшого ускладнення соціально-економічної ситуації в РФ під дією західних санкцій та послаблення позицій режиму В. Путіна в результаті втрати ним довіри російського населення, всі ці тенденції набуватимуть подальшого поглиблення. З огляду на такі перспективи, окрім внесення змін до сценаріїв військових навчань у Південному ВО ЗС РФ, здійснюються також заходи з нарощування його сил та засобів. Так, наприкінці поточного року у складі 58-ї загальновійськової армії планується початок формування двох нових мотострілецьких дивізій на базі 19-ї та 136-ї окремих мотострілецьких бригад у Північній Осетії та Дагестані.

Таким чином, проведення Москвою агресивної зовнішньої політики з реалізацією її неоімперських планів створює все більші проблеми для Російської Федерації. Насамперед це стосується загострення протистояння між Росією та США і НАТО у військовій сфері, а також посилення конфліктного потенціалу всередині країни. Така ситуація вимагає від Кремля одночасного адекватного реагування на зовнішні та внутрішні загрози безпеці Росії, що розпоршує її зусилля та потребує надмірних військових витрат.

Рядки, і

АНДРІЙ КИРИЧЕНКО

Ми не залишим ці зелені зорі,
Що наче очі дивляться з небес,
І териконів рукотворні гори,
Степи, війною рубані навхрест.

Ми не залишим села і містечка,
Де зачекались, але вірять в нас,
Бо з нами прийде спокій і
безпека, -
Це наша правда і це наш Донбас.

Ми не залишим покидьків
безкарно,
І кожен по закону відповідь:
Тікати пізно, а благи марно,
Якщо свої здадуть, а совість з'їсть.

Ми не залишим тих, що «хата з
краю»,
Хто просто сліпо виконав наказ.
Повірте, люди, правда не вмирає!-
Це наша правда і це наш Донбас.

Ми не залишим, бо то все є наше,
І сплачена найвищя ціна.
Надія нам шепоче: буде краще,
А із окопів шкіриться війна.

Ми не залишим наших
побратимів,
Як і вони не залишили нас.
І мертві, і живі ми свято вірим -
Це наша правда і це наш Донбас!

що пахнуть порохом

У листопадові дні Україна відзначає свято – День української писемності та мови. Це свято встановлено на честь Преподобного Нестора Літописця, який належить до найосвіченіших людей кінця XI – початку XII століття. Він, окрім богословських знань, мав виняткові здібності до історії та літератури. Головною працею його життя є відома «Повість минулих літ». У ній Нестор зв'язав руську історію зі світовою, надав їй центрального значення в історії європейських країн. Показав Руську землю в шерензі інших держав світу, довів, що руський народ – не без роду й племені, що він має свою історію, культуру, мову, якими має право пишатися. Найвищим достоїнством «Повісті минулих літ» є те, що цей твір, будучи сюжетно й хронологічно зверненим у минуле, водночас відгукувався на пекучі соціальні проблеми й ідеї сучасного його авторові життя і був за своєю історіософською концепцією націлений у майбутнє. Дослідники вважають, що саме з Нестора Літописця починається писемна українська мова.

Атому сьогодні можемо стверджувати, що вся українська література – від сивої давнини до сучасності – це продовження великої справи Нестора Літописця. Відрадно, що сьогодні її продовжують ті, хто зі зброєю в руках захищає рідну землю від підступного віковичного ворога на Сході України.

Мова піде про майора Збройних Сил України Андрія Кириченка – офіцера славнозвісної 72-ї окремої механізованої бригади імені Чорних Запорозжців.

...Кажуть, на фронті часто пишуть вірші, аби висловитися. Та небагатьом дано це зробити професійно, відточуючи кожне слово, кожен рядок, при цьому не втрачаючи щирості. Читаючи його, поки ще дві збірки поезій «От, така війна» і «Це наша правда!» – переконаєшся, що всі вірші поета-воїна – його власний пережитий досвід під час бойових дій на Сході України у 2014 році. У них без прикрас описано фронтові будні, де є місце як і справжнім подвигам, так і трагічним поразкам. Відчувається, що поетові болить неправда та несправедливість, що зустрічається в житті, смерть побратимів. По-справжньому вражають і ліричні його поезії – про родину і кохану жінку, любов та тугу ...

Якщо говорити коротко, то в загальному вірші поета-фронтовика Андрія Кириченка складаються у художньо-документальний літопис трагічних сторінок новітньої історії України. Пропонуємо читачам один з віршів для ознайомлення.

Майор Андрій Кириченко – офіцер ЗСУ і фронтовий поет, нещодавно прийнятий до Співки письменників України – на День Незалежності отримав чудовий подарунок від прес-служби бригади та волонтерів-друкарів міста Умань. Саме в святковий день він отримав нарешті поштою тисячу примірників своєї поетичної збірки «От, така війна».

Р. S

Це вже друге видання поезії офіцера: перша тоненька книжечка, видана невеликим накладом до 75-річчя бригади розлетілася миттю в день святкування, навіть у автора не лишилось жодного примірника! І фронтовикам, і мешканцям мирної України дуже припало до душі правдиве поетичне слово воїна, яке без прикрас описує буденне фронтове життя, в якому є подвиги й поразки, кохання і смерть, радість і відчай; і все це переплетене між собою, спаяне назавжди – так само, як і є воно там, на війні.

Андрій Кириченко пройшов цю війну від самого початку, від прибуття бригади у зону бойових дій 8 березня 2014 року. Спочатку воював у піхоті: кадрових офіцерів катастрофічно не вистачало, його мужність, спокійна впевненість і відвага стали у пригоді бійцям під час так званої «першої кампанії», та й потім, коли бригада повернулася на фронт після короткого перепочинку.

Про все, що пише, знає не з чуток: жив у тих окопах, ходив особисто в той туман, так само сумував за коханою довгими зимовими ночами посеред розлогих волноваських степів, ховався від «градів» разом з іншими, в одному бліндажі... Але про себе пише мало, Андрія більше надихають подвиги побратимів, про які готовий розповідати поетичним рядком довго й багато (поєми «Орел», «Юджин», «7.06.2015» та інші).

Клавдія ПАНАСЮК,
кандидат
філологічних наук,
доцент кафедри
гуманітарних
дисциплін

